

'Rakamlarla 28 Şubat'

- 33 bin 271 öğretmen disiplin soruşturması geçirdi
- 11 bin öğretmen istifa etmek zorunda bırakıldı
- 3 bin 527 öğretmenin görevine son verildi
- 4 bin 625 bakanlık çalışanı fişlendi

“Ebru,
Güzelliğin Suda
Hayat Bulan
Efsanesidir”

Bahtiyar Hira ile
Ebru Sanatı

Kadınlar Komisyonu
Bölge Toplantılarını Gerçekleştirdi

Merhaba

"Kadınların kendi seslerini bulabilmeleri ve seslerinin duyulmasını sağlayabilmeleri açısından, kendilerine ait bir oda kadar kendilerine ait bir tarihe de sahip olmaları gerekir"

Virginia Wolf

Örgütlü mücadelenin ayrılmaz parçası olan kadınlarla ilgili "Gökyüzünün yarısını kadınlar taşır" diyen Çin Atasözü, aslında kadınlara, görünmeyen emekleri için çalışma hayatının mutfağında gösterdikleri başarıyı sunuşta da göstermeleri gerektiğini hatırlatıyor. Ne yazık ki, sunuşta olmayanların sonuçta da olmadığı algısının ön plana çıktığı bir dünyada yaşıyoruz. Bu algıyı kırmak öncelikle kadınların sorumluluğundadır. Kadınlar, onca fedakarlıklarına rağmen hayatın yükünü göğüslemekte gösterdikleri fedakârlığın az bir kısmını örgütlü mücadelede inisiyatif almak için kullansalar, işte o zaman sorunları değil, çözümleri konuştuklarını fark etmekle kalmayacaklar aynı zamanda sonuca katkılarının sunuşta da yansıdığını göreceklerdir.

Dünyanın her yerinde, toplam mülkiyetin ortalama yüzde 15'ine sahip olan kadınların iş gücünün/üretim yüzde 51'ini gerçekleştirdikleri kabul edilmektedir. Çinliler, gökyüzünün yarısını kadınların taşıdığı kabul etse de, ne yazık ki, kayıt dışı emeğin yok sayıldığı bir dünyada yaşıyoruz. Kayıpların kayıtlarda başladığı bir dünyada Virginia Wolf, kendilerine ait bir oda kadar kendilerine ait bir tarihe de sahip olmaları gerektiğine inandığı kadınlara, anlaşılan, tarihi yapmak kadar tarihi yazmanın da önemli olduğunu söylemeyi unutmuş gibi görünüyor.

Ülkemizdeki en büyük sendika ve sivil toplum örgütü olan Eğitim-Bir-Sen'in 270 bini aşan üye sayısı içerisinde önemli bir yer tutan kadınların, mücadelenin ön saflarında ve kayıtlarında da yer tutmalarına yarayacak, bilgi, birikim ve heyecanlarını birbirine aktarabilmelerine vesile olacak ve kadın çalışmalarında devreden bir hafızayı sağlayacak olan "Eğitim-Bir-Sen Kadın Bülteni"nin ilk sayısıyla merhaba diyoruz. Eğitim-Bir-Sen Haber Bülteni, Üniversite Bülteni, Eğitime Bakış Dergisi ve hakemli yayın olan Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi gibi dört önemli ve süreli yayına, yılda iki defa çıkacak olan elinizdeki Eğitim-Bir-Sen Kadın Bülteni'ni de eklemiş bulunuyoruz.

81 ilde ve bütün ilçelerde örgütlü teşkilatı bulunan, tüm işyerlerindeki üyeleri ve temsilcileriyle eğitim hizmet kolunda "Genel Yetkili" sendika olan Eğitim-Bir-Sen'in kadın örgütlenmesi her geçen gün daha da büyümektedir. Bünye içerisinde önemli bir yere sahip kadın üyelerin sorunlarını çözüme kavuşturma, mefkûresiyle umut ışığı olan Eğitim-Bir-Sen'i geldiği noktadan daha ötelere ulaştırma ve sendikacılığı erkek egemen bir alan olmaktan çıkarıp kadın-erkek birlikte koşturma adına emek harcayan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu ve şube kadın komisyonlarının çalışmalarını yansıtacak olan bülten, sizlerin katılımı ve önerileriyle daha da zenginleşecektir.

Birkaç profesyonelin kapalı kapılar ardında hazırladığı bir yayın olmaktan ziyade, kadın komisyonları başta olmak üzere tüm kadın çalışanların ortak katkısı ile sürececek olan Eğitim-Bir-Sen Kadın Bülteni'nin ikinci sayısında buluşmak dileğiyle diyor ve tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyoruz.

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
Eğitimciler Birliği Sendikası
Kadın Bülteni

Sayı : 1
Yıl : 1 / Mart 2014
Yayın Türü : Yaygın Süreli
EĞİTİM-BİR-SEN'in ücretsiz yayın organıdır

İdare Yeri : EĞİTİM-BİR-SEN Genel Merkezi
G.M.K. Bulvarı Ş. Danış Tunalıgil
Sokak No: 3/13 Maltepe/Ankara

Tel : (0.312) 231 23 06
Bürocell : (0.533) 741 40 26
Faks : (0.312) 230 65 28
web : www.egitimbirsen.org.tr
e-posta : egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

Sahibi :
EĞİTİM-BİR-SEN Adına

Ahmet GÜNDOĞDU
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ali YALÇIN
Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu
Ahmet ÖZER
Esat TEKTAŞ
Murat BİLGİN
Ali YALÇIN
Teyfik YAĞCI
Ramazan ÇAKIRCI

Basın Danışmanı
Mahfuz YALÇINKAYA

Grafik Tasarım
Selim AYTEKİN

Baskı
Başak Matbaacılık ve
Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti.
T: (0.312) 397 16 17
F: (0.312) 397 03 07

Baskı Tarihi: 01.03.2014

İçindekiler

Genel Başkan Ahmet Gündoğdu:
Sendikal Çalışmalarda
Kadın Eli

2

'Rakamlarla 28 Şubat'

4

Sendikacılık
Hayata Dokunmak ve
Öncülük Etmektir

10

Bacıyan-ı Rum

13

Hedefimiz, Hayatın Her Alanında
Kadınların Etkinliğini Artırmak

21

"Adalet Yerini Bulsun,
Darbecilere İbret Olsun"

37

08

Safiye Özdemir:
Türkiye'de
Kadın Örgütlenmesi

19

Olumsuzlukları
Birlikte Aşmanın
Yollarını Aramalıyız

30

Yapacağımız
Daha Çok İş Var

12

Karar Mercilerinde
Etkin Olmalıyız

20

Hatun Özkümüş:
Şimdi Örgütlenme
Zamanı

31

Hayrunnisa Özer:
Güçlü Bir Ses
Haline Gelmek İçin...

14

Murat Bilgin:
Kadınlar Niçin
Örgütlenmeli?

22

"Ebru, Güzelliğin
Suda Hayat Bulan
Efsanesidir"

33

Ayla Abak:
Öğrencilerim
Nerede?

17

Fatma Kurtcuoğlu:
Dünyada ve Türkiye'de
Öncü Kadın Hareketleri

26

Ayfer Yılmaz:
Küreselleşen Dünyada
ve Türkiye'de Kadın
Sendikacılığı

36

Leyla Yıldız:
Doğuda Kadın
Öğretmen Olmak

Sendikal Çalışmalarda Kadın Eli

Bugüne kadar Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’de bulunuşlarıyla örgüt varlığını yetkiye taşıyan kadınlar, teşkilatımızın yönetimlerinde ve kadın komisyonlarındaki nitelikli varlıklarıyla bundan sonraki dönemde kalıcı ve hacimli faaliyetler gerçekleştirerek, sendikacılıkta kadın eliyle inşa edilmiş abidevî eserler meydana getireceklerdir.

Ahmet Gündoğdu
Genel Başkan

Dünya hayatının temel paradigmasını oluşturan hak-batıl mücadelesinde, hak ve batılın akla gelebilecek bütün başlıklar altında farklı yorumlamalarda bulunmalarına paralel olarak kadını ve erkeği tanımlayışı, onlara işlevsel açıdan bakışı, yüklediği ödev bakımından değerlendirışı de farklı olmuştur. Hak, kadın ve erkeği birbirinden farklı özelliklerle donatmış, birbirinden farklı yönlerde üstünlükleri olan, eksiklik ve fazlalıklarıyla birbirini tamamlayan yaratılmışlar olarak değerlendirmektedir. Kadın ve erkek, hak nazarında beden ve ruhuyla birlikte bir bütün olarak dikkate alınmaktadır. Hakça bakışta, erkek dışı dönük yetkinlikleriyle yaşamın yükünü omuzlarken; kadın, tüm hassasiyeti, nezaketi ve letafetiyle hayatı anlamlandırmaktadır. Batıl ise, kadın ve erkeği aynı yönlerde yarıştırmak ve galibi ilan ederek mağlubu itibarsızlaştırmak yönünde bir tutumla konuyu ele almıştır. Ruhun dikkate alınmadığı bu değerlendirmede genellikle fiziksel açıdan ele alınan kadın yenik ilan edilmiş, insan olarak varlığı kabullenilmemiş, fiziksel olarak sömürülmüş, ruhsal bakımdan anlaşılmaya çalışılmamış; özetle, batılın koyu karanlığında kalan topluluklarda kadınlar için hayat son derece güçleşmiştir. Batılın karanlığından hakkın aydınlığına ihtida eden topluluklarda bu aydınlanmadan en çok yararlananlar kadınlar olmuştur.

Geleneğimiz, kadını ve erkeği doğru tanımlamış, insanlık tarihi boyunca bireysel ve toplumsal işlev bakımından bu farklılıklardan en yararlı sonuçları elde edecek biçimde ödevlendirmiştir. Muazzam medeniyetimiz bu doğrular çerçevesinde inşa edilmiş, dünyaya adaletle nizam veren büyük devletlerimiz kadının doğru konumlandırıldığı bir toplumun inşasıyla birlikte kurulmuş ve yücelmiştir. Bu, kadının yön verdiği aile, kadının toplum içine kattığı eş, evlatla teşekkül eden sağlıklı, diri, yapıcı bir toplumla birlikte gerçekleşen bir organizasyon başarısıdır. Bu başarının merkezinde, bu başarıyı intaç eden toplum bireylerini yetiştirmesi bakımından kadın vardır.

Cemil Meriç’in, ‘Kadının Ruhu’ başlıklı Lombroso çevirisindeki şu ifadeler dikkat çekicidir: “*Ne lüzum var inkâra: Erkek başka, kadın başka.. Herkesin bildiği vücut ve ruh farkları bir yana, kadını erkekten ayıran önemli bir fark var... (..) Kadının hayatında en bahtiyar çağ, bütün varlığını ailesine, bütün varlığını cemiyete verebildiği çağdır. Gerçek ve tabii bir heyecan. Kendi başkaları için çırpınır, başkaları onun için.*”

Kadınların, kendilerini değil, başkalarını önceleyen bir tutumu yaşama biçimi haline getirmiş olmalarından en çok yararlanabilecek olan aile ve cemiyet, kadının bu hassasını en olumlu kullanabileceği alan da cemiyetçiliktir. Sığ bir bakışta bile toplumun yarısını oluşturan kadınların yarısını oluşturmadığı, örgütsel aktivasyon ve yönlendirmede erkekler kadar alan bulamadığı bir örgütlenmede gözden geçirilmesi gereken noktalar bulunduğu düşünülmelidir. Geleneğin öğretisine uygun bir vizyonla sendikal sahada faaliyet gösteren Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’de kadınların daha aktif olabilecekleri olumlu, huzurlu ve kadirbilir bir çalışma ortamı bulunmaktadır.

Dilimize kastedildiği zamanlarda ‘teşkilat’ kelimesinin yerine yerleştirilmeye çalışılan ve bir ölçüde de tutunmuş bulunan ‘örgüt’ kelimesinin ‘güt’ eki yakışıksız olsa da, ‘ör-’ kökünde alanı ifade eden bir uygunluk bulunmaktadır. Örgütler, fert fert teşekkül ettirililer, tıpkı örme eyleminin ilmek ilmek gerçekleştirildiği gibi. Bu, sabır, azim ve sebatla başarıya ulaşılabilecek bir çalışmadır. Örgütsel çalışmada da bir örgüde olduğu gibi, sürekli bütünü düşünerek bütüne ulaşma yolunda küçük parçaları bir araya getirmek gerekir. Sabır, sebat, azim, gayret, fedakârlık, bağlılık, adanmışlık söz konusu edildiğinde mutlaka kadın akla gelir. Çünkü sözü edilen kavramlar kadın hassasiyetleridir. Kadınların bir erkek gibi düşünülmediği, kadın ve erkeğin aynı alanlarda, aynı kategorilerde yarışırılmadığı, kadın ve erkeğin farklı üstünlükleriyle birbirini tamamladığı prensibinin örgütsel uygulamada pratize edilebildiği örgütlenmelerde olumlu bir kalkınmanın gerçekleştiği, geçmişten bugüne görülmüştür. Geçmişte, medeniyet değerlerimizden beslenmiş dernek, parti ve vakıflarda bu çerçevede gerçekleştirilen çalışmalardan bereketli sonuçlar alınmıştır.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen; havzası, sosyal ve kültürel beslenmesi, duruşu, tavır alışı, davranışı bakımından günümüzdeki aynı alanda bulunan ya da farklı alanlarda çalışma gerçekleştiren pek çok örgütlenmeden farklı bir profil ortaya koymaktadır. Bu, kadına ve

kadın örgütlenmesine bakış açısı bakımından da böyledir. Bu çatının altında her şeyden önce güven vardır. Kadınlarla erkeklerin bir arada yürüttükleri sosyal ve kültürel çalışmalarda gözetilmesi gereken ilkelere tam bir uyum vardır; sevgi, saygı, kardeşlik, kadirbilirlik, nezaket, nezafet ve dua vardır.

Bizim geleneğimizde medeniyetimizin kadını birey olarak dikkate almasına ve tarih boyunca gereken değeri vermesine paralel olarak, toplumun bütününe etki etmiş, yön vermiş, timsal olmuş kadın şahsiyetler vardır. Bizim geleneğimizde önder kadın Hazret-i Havva’dır, Hazret-i Meryem’dir, Hazret-i Asiye’dir, Hazret-i Sâre’dir, Hazret-i Hacer’dir, Hazret-i Hatice’dir, Hazret-i Fatıma’dır, Hazret-i Aişe’dir, Hazret-i Sümeyye’dir, Rabiâtü’l-Adeviyye’dir, Hayme Ana’dır, Haseki Hürrem Sultan’dır, Nene Hatun’dur, Şerife Bacı’dır. Kadın kimliğiyle problemlerli batıl yolunun tarihte ortaya çıkardığı marka kadın şahsiyet yoktur. Son yüzyılda batıl cenahından algı yanıltmasından istifade ile marka şahsiyet olarak ortaya sürülen kadınların hangi özellikleriyle markalaştırdıkları ve marka değerinin hangi kıstaslarla artırıldığı herkes tarafından bilinen bir durumdur. Bizim örgütümüz, bugün ‘batıl’ın temsilcisi Batı’nın her türlü enformasyon imkânıyla üzerimize boca ettiği ve edinmeye, davranmaya zorladığı kalıpların uzağında, kendi geleneğimizden ve medeniyet değerlerimizden güç alarak varlığını sürdürmeye, çalışma ve hizmetini bu çerçevede gerçekleştirmeye devam edecektir. Kadın örgütlenmesi ve kadınların örgütsel önderlikleri hususunda da bize yön verecek olan prensipler bu çerçevededir.

Kadınların Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’deki öncülükleri, bu camianın bütününe kıvanç verecek bir durumdur. Bugüne kadar Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’de bulunuşlarıyla örgüt varlığını yetkiye taşıyan kadınlar, teşkilatımızın yönetimlerinde ve kadın komisyonlarındaki nitelikli varlıklarıyla bundan sonraki dönemde kalıcı ve hacimli faaliyetler gerçekleştirerek, sendikacılıkta kadın eliyle inşa edilmiş abidevi eserler meydana getireceklerdir.

'Rakamlarla 28 Şubat'

• 33 bin 271 öğretmen disiplin soruşturması geçirdi

• 11 bin öğretmen istifa etmek zorunda bırakıldı

• 4 bin 625 bakanlık çalışanı fişlendi

• 3 bin 527 öğretmenin görevine son verildi

Eğitim-Bir-Sen, 28 Şubat sürecinde yaşanan hak ihlallerinin ve kısımların sayısal verilerini ortaya koyan 'Rakamlarla 28 Şubat' raporunu açıkladı.

Memur-Sen Genel Merkezi Mehmet Akif İnan Salonu'nda düzenlenen basın toplantısında rapora ilişkin bilgi veren Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, eldeki mevcut verilere göre, 1997-2003 tarihleri arasında 33 bin 271 öğretmenin, kılık-kıyafet/fişlemeler nedeniyle disiplin soruşturması geçirdiğini, 3 bin 527 öğretmenin görevine son verildiğini, 11 bin 890 öğretmene kılık-kıyafet/fişlemeler nedeniyle disiplin cezası verildiğini, 4 bin 625 Milli Eğitim Bakanlığı çalışanınin istihbarat birimleri tarafından sözde irticayla ilişkilendirilerek fişlendiğini, yaklaşık 11 bin öğretmenin ise istifa etmek zorunda bırakıldığını söyledi.

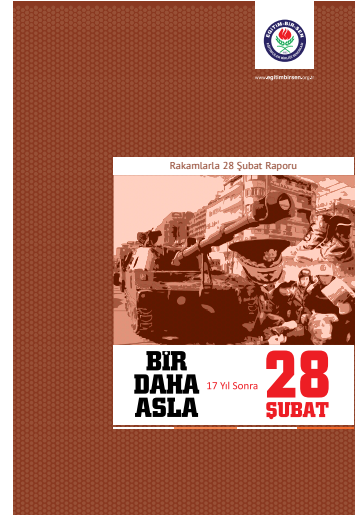
Bazı İnsanlar Eşlerinden, Bazıları İşlerinden Vazgeçmek Zorunda Bırakıldı

Türkiye siyasi tarihinde 28 Şubat'ın, Refahyol Hükümeti'nin, 28.02.1997 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısı ve bu toplantıda alınan kararlar sonrası ortaya çıkan sürecin sonunda yıkılmasını ve seçilmişlerin dışındaki askerî bürokrasinin başını çektiği güçler tarafından yeniden biçimlendirilmesini ifade ettiğini belirten Özdemir, sözlerini şöyle sürdürdü:

"28 Şubat, sözde irticayla mücadele adı altında kendi meşruiyetini kendisi oluşturmaktaydı. Ama irtica tanımının belirsizliği (kasten belirsiz bırakılmış olma-

sı demek daha doğru olur), sadece sözde irticayla ilişkilendirilen müteedeyin kesimler için değil, toplumun tüm kesimleri için bir demokrasi kaybını, baskı ve insan hakları ihlallerini beraberinde getirdi. Sözde irtica ile mücadele, kişi ve kurumların temel hak ve hürriyetlerinin ihlalinin kılıfı ve bir

tür dokunulmazlık kazanmak için benimsedikleri bir misyon hâline geldi. Başörtülü kadınların eğitim, öğretim ve çalışma hakları anayasal ve uluslararası sözleşmeler hiçe sayılarak ucube yönetmeliklerle engellendi. Sadece resmî kurumlarda çalışan başörtülü kadınların değil, örneğin özel dershanelerde, sürücü kurslarında öğretmenlik yapan kadınların da istihdam edilmemesi için söz konusu kurumlara baskılar ve baskınlar yapıldı. Başlarını açan veya peruk takan kadınlar dahi disiplin cezaları almaktan, sürgünle cezalandırılmaktan, memuriyetten atılmaktan ve işlerini kaybetmekten kurtulamadı. Eşi ile işi arasında tercih yapmaya zorlananlardan bazıları başörtülü eşlerinden, bazıları geçimlerini sağladıkları işlerinden vazgeçmek durumunda kaldılar. Bugün hâlâ kesin sayısı bilinemese de çok sayıda erkek de, eşi başörtülü olduğu için veya sözde 'irticai fikirleri

ya da faaliyetleri' nedeniyle işten atıldı ve cezalandırıldı. Milletın iradesi yok sayıldı, Meclis İç Tüzüğü bahane edilerek, başörtülü milletvekili Merve Kavakçı'nın şahsında millete had bildirilmeye çalışıldı."

On Binlerce Genç Kızın Geleceği Çalındı

28 Şubat sürecinde üniversitelerin hizaya getirilmesi için Kemal Gürüz'ün görevlendirildiğini, Gürüz'ün talimatıyla Şubat 98'de toplanan YÖK Genel Kurulu'nun, 'kılık kıyafet genelgesi'ne göre başörtülü öğrencilerin üniversitelere sokulmaması konusunda tüm rektörleri uyardığını ve dönemin rektörlerinin sadakat yarışına girdiğini hatırlatan Özdemir, "YÖK'ün bu kararına en hızlı destek, dönemin İstanbul Üniversitesi Rektörü Kemal Alemdaroğlu'dan gelmişti. Tüm üniversiteler YÖK'ün talimatını değerlendirmeye alırken, Alemdaroğlu, dekanlarını toplayarak 'Örtü yasağını uygulamak için gerekirse bilime ara verin' talimatı vermiş ve zulüm filen başlamıştı. 28 Şubat davasının sanıklarından Kemal Gürüz, savunmasında, 'O dönemde çalmadım, çırpmadım hatta Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörüyken üniversitenin camisini bile tamir ettirdim' şeklinde ifade bulunmuştur. Şimdi Gürüz'e soruyoruz: On binlerce genç kızımızın geleceğini çalmaktan daha büyük hırsızlık mı olur" diye sordu.

Özdemir, 12 Eylül 1980 sonrası yaşanan tasfiyeye benzer, hatta ondan daha sistematik ve daha programlı biçimde kıyımların yaşandığını, özellikle çok sayıda araştırma görevlisi, yardımcı doçent ve doktora öğrencisinin üniversitelerinden atıldığını kaydederek,

"Yüksek lisans için gidenler yurt dışından geri çağırıldı ve akademik hayatları sona erdirildi. Hukuk normları geriye yürütülerek birçoğunun kazanılmış hakları yok sayıldı. El Ezher gibi bazı üniversitelerin denkliği iptal edildi ve bu iptal hükmü geriye yürütülerek, yıllar önce bu üniversitelerden birinden mezun olup Türkiye'deki bir üniversitede görev yapan öğretim elemanları, bir anda lise mezunu durumuna düşürülerek işlerini kaybetti. 'İkna odaları' yüksek öğretim literatürüne bu dönemde girdi ve üniversiteli kızlar inançları ve siyasi kimlikleri ile gelecekleri arasında tercih yapmak zorunda bırakıldı. Bu süreçte, yine sayısı belirsiz genç kız, kimi zaman son sınıfa veya son sınıfın son dönemine kadar geldikleri üniversitelerini terk etmek zorunda kaldı; bunlardan, özellikle okulunu veya işini kaybedip eşleri tarafından geçindirilmeyi bekleyen, eş tarafından başı açtırılan veya aile düzeni bozulup eşini kaybeden, sağlığı bozulup depresyona giren ve intihara kalkışanlar da oldu. Bugün için ihlale uğrayanların sayısı ve ihlallerin niteliği ile ilgili sağlıklı veriler hâlâ mevcut değil" dedi.

Kamu Kurum ve Kuruluşları Bilgi-Belge Vermede Ketum Davrandı

Raporlaştırdıkları çalışmanın hareket noktasının, 28 Şubat sürecinde hak ihlallerine uğrayan kamu görevlilerinin ve üniversite öğrencilerinin sayılarının ve ihlal türlerinin tespitine ilişkin olduğunu söyleyen Özdemir, şöyle konuştu:

"Bu amaçla her kamu kurum ve kuruluşundan, 1997-2003 yılları arası sözde irtica, kılık-kıyafet gibi

gerekçelerle disiplin soruşturması geçiren, disiplin cezası verilen, memuriyetten atılan, görev yeri değiştirilen kamu personeline ilişkin sayısal veriler talep ettik. Kamu kuruluşları bilgi ve belge vermede ketum davranmıştır. Bu sebeple sadece başörtülü olduğu ya da namaz kıldığı gerekçesiyle sözde irticacı olarak fişlenen, bu gerekçeyle disiplin soruşturmasına uğrayan, akabinde disiplin cezası alan ve uğradığı baskılar karşısında mesleğinden ayrılmak zorunda kalan kamu çalışanı sayısı, yine aynı şekilde okulunu bırakmak zorunda kalan üniversiteli sayısı hâlâ net olarak bilinmemektedir. Başörtülü olduğu için atanmasına rağmen göreve başlatılmayan ve aday memurken memurlukla ilişkisi kesilen/ataması iptal edilen memurlar ise, kayıtlara daha girmedikleri için bu kişiler hakkında sayısal veri dahi yoktur.”

Disiplin Cezası Alan, İstifa Etmek Zorunda Bırakılan, Fişlenenlerin Sayısı

Eldeki mevcut verilere göre, 1997-2003 tarihleri arasında 33 bin 271 öğretmenin, kılık-kıyafet/fişlemeler nedeniyle disiplin soruşturması geçirdiğini, 3 bin 527 öğretmenin görevine son verildiğini, 11 bin 890 öğretmene kılık-kıyafet/fişlemeler nedeniyle disiplin cezası verildiğini, 4 bin 625 Milli Eğitim Bakanlığı çalışanının istihbarat birimleri tarafından sözde irticayla ilişkilendirilerek fişlendiğini, yaklaşık 11 bin öğretmenin ise istifa etmek zorunda bırakıldığını dile getiren Safiye Özdemir, “Bin yıl sürecek denilen 28 Şubat sürecine, halkımız gereken cevabı 2002 yılında vermiş, ilerleyen yıllarda, bu dönemde yaşanan hak ihlallerinin ve kayıplarının telafisi için bazı olumlu adımlar atılmıştır.

Öncelikle 2006 yılında çıkarılan disiplin affı ile o dönem atılan kamu görevlileri görevlerine geri dönmüştür. Geçen yıl çıkarılan 6495 sayılı Torba Kanun ile disiplin affına rağmen bugüne kadar atanamayanlar ve aday memurken görevine son verilenler de işine tekrar başlamıştır” diye konuştu.

Geriye Dönük Haklar Noktasındaki Taleplerimiz

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen olarak 2013 yılında, ‘Kamuda Kılık-Kıyafet

Özgürlüğü İçin 10 Milyon' imza kampanyası başlatıldıklarını ve bir ay içerisinde 12 milyon 300 bin imza toplayarak yasağı fiilen kaldırdıklarını belirten Özdemir, "Sayın Başbakanın 8 Ekim'de kamuoyuna açıkladığı demokratikleşme paketiyle de yasak resmi olarak kaldırılmıştır. Ancak geriye dönük haklar noktasında taleplerimiz olacaktır. O dönemde işinden atılan kamu görevlilerinden önemli bir kısmı hâlâ memuriyete geri dönememiştir. Dönemlerin ise, memuriyetten ayrı kaldıkları dönemler, kademe ve derece ilerlemelerine dâhil edilmemiştir. Bunların uğradıkları mali ve özlük hakları iade edilmelidir. Yine o döneme ilişkin sosyal güvenlik yönünden oluşan haksızlıklar giderilmelidir. 6353 sayılı Kanun, memuriyetlerine son verildiği tarih ile 2006 yılına kadarki dönem için sosyal güvenlik primlerinin kurumlarınca karşılanmasına imkân verse de, bu dönem zarfında görevden atılan memurların isteğe bağlı prim ödemelerinin, çalışmaya bağlı primlerinin veya borçlanma suretiyle ödedikleri primlerin iadesi noktasında hiçbir düzenleme mevcut değildir. Bu konuda acilen düzenleme yapılmalıdır. Sorunun bir diğer boyutu, sözde irticai örgüt üyesi olmaktan dönemin DGM ve ağır ceza mahkemelerinde yargılanan ve bu yargılamaları sebebiyle kesinleşmiş bir mahkûmiyeti bulunmamasına rağmen memurluktan atılanların geri dönüşlerinin halen sağlanamamış olmasıdır. Bu konu üzerinde çalışma yapılmalıdır. Dönem zarfında maruz kaldıkları hukuka ve kanuna alenen aykırı uygulamalar nedeniyle haklarını aramak için yargı mercilerine başvuran kamu çalışanlarının, brifinglerle şekillenmiş taraflı kararlarla karşılaşmaları neticesi, mağduriyetlerine bir de adil yargılama hakkının ihla-

li eklenmiştir. Tekrar yargılama süreci başlatılmalıdır" ifadelerini kullandı.

Darbelere Karşı Verilen Mücadele Sürdürülmeli

Özellikle o dönemde sözde irticai örgüt üyesi oldukları iddiasıyla DGM ve ağır ceza mahkemelerinde yapılan yargılamalar ve haklarında verilen devlet memurluğundan çıkarma, muhtelif disiplin cezaları ile sürgün niteliğinde görev yeri değişikliği kararlarına karşı açılan davalardan aleyhe sonuçlananların yeniden yargılama konusu edilmesi gerektiğini vurgulayan Özdemir, sözlerini şöyle tamamladı:

"Yine bu doğrultuda (5525 sayılı Kanun'la affa uğramışlarsa da) 1997-2003 tarihleri arasında kamu kurum ve kuruluşlarının yüksek disiplin kurullarının sözde irtica, kılık-kıyafet vb. nedenlerle verdikleri meslekten çıkarma gibi disiplin cezalarına, yeniden görüşülme imkânı tanınması gereklidir. Ancak ne kadar tazminat ödenirse ödensin, o dönemde tek suçu, inancını yaşamak olan insanlara haklar ihlallerinin çok ötesinde yaşatılan dramların, psikolojik tacizlerin, travmaların, ruh sağlığındaki bozulmaların, manevi ve psikolojik çöküntünün, ezilmişlik, aşağılanmışlık hissini telafisi mümkün olmayacaktır. Bunun etkilerinin birkaç kuşak boyunca devam edeceği kuşkusuzdur. Darbe heveslisi generallerin bir kısmının bugün hapiste olması bizi aldatmasın; darbelere karşı verdiğimiz mücadelede bir adım geri çekildiğimiz anda, onların ileri doğru on adım atacaklarına; onları ait oldukları yerden kurtarmak isteyenlerin hızla harekete geçeceğinden emin olalım."

Türkiye’de Kadın Örgütlenmesi

Safiye ÖZDEMİR
Kadınlar Komisyonu
Başkanı

Kadınların hak arama mücadelesinde kadın örgütleri önemli yapılardır. Birlikte hareket etmenin önemine inanan, haklarını arayan, seslerini duyurmak isteyen kadınlar yıllardır çok çeşitli örgütler oluşturmuşlardır. Ülkemizde ve dünyada kadın örgütlenmesini kadın hareketinden ayrı ve bağımsız düşünemeyiz. Bu alanda yapılan araştırmaların çoğunda bu iki kavramın zaman zaman birbirinin yerine kullanıldığını görüyoruz. Biz de bu makalemizde bu kavramları yakın anlamli olarak kullanacağız.

Türkiye’de kadın hareketi ve örgütlenmesinin ilk izlerine Osmanlı’nın son dönemlerinde rastlıyoruz. Osmanlı’da kadınların toplumda belirgin bir şekilde yer almaya başlaması birinci meşrutiyetin ilanından sonradır. Eğitim ve sağlık başta olmak üzere bu dönemde kadınlar şehir merkezlerinde oluşan tekstil atölyelerinde üretime katkı sağlayarak ekonomik hayata da dâhil olmuşlardır.

Osmanlı’da sosyal hayat içinde kadın emeğine ihtiyaç hissedilmesi üzerine devlet kadınlara eğitim imkânı sunmuştur. Kadınlar, sağlık başta olmak üzere, eğitim ve sanayi alanında kendileri için açılan okullarda eğitim almışlardır. II. Abdülhamit zamanında açılan “Mullime Mektepleri” bu açıdan önemli bir yere sahiptir. 1870’lerden itibaren kadınlar kendi dergilerini çıkarmış ve derneklerini kurmuşlardır.

1908’de ilan edilen II. Meşrutiyet, kadın hareketi açısından âdeta bir dönüm noktası olmuştur. Çünkü II. Meşrutiyet’le birlikte etkin, güçlü ve tabana yayılan örgütlü bir kadın mücadelesi görülmektedir. Osmanlı kadınları, kadın dergileri ve kadın dernekleri aracılığıyla örgütlenerek toplumsal hayatta yer alma isteklerini açıkça dile getiriyorlardı.¹ İçinde buldukları konumu sorgulamak ve toplumsal hayatta karşılaştıkları sorunları aşmak için çareler aramaya yöneliyorlardı. Bu amaçla kadın yazarlar; Terakki-i Muhadderât, Şükûfezâr, Hanımlara Mahsus Gazete ve Mehâsin başta olmak üzere, bazı dergi ve gazetelerde doğrudan kendilerini ifade ediyorlardı.² Osmanlı kadınları, hayat hakkı mücadelesinde Doğululuğunu, Müslümanlığını ve kadınlığını da bir kenara bırakmıyorlardı. Hem kadınların toplumsal statüsünü yükseltmek için çalışıyorlar hem de iyi bir eş ve iyi bir anne olma çabasından vazgeçmiyor, bu kimliklerini ön plana çıkarmaktan çekinmiyorlardı. Bütün bunlara sahip çıkarken, bunun Allah’ın kendilerine bahsettiği meşru ve doğal hakları olduğunu savunuyorlardı. Bu kadınlar İslam’la, toplumsal mücadeleleri arasında çelişki görmüyor, aksine güçlerini İslam’dan alıyorlardı.³

Cumhuriyet tarihine baktığımızda da kadın hareketi açısından dikkat çekici girişimler görmekteyiz. Mesela yeni rejimin ilk partisi Nezihe Muhittin başkanlığında kurulan Kadınlar Halk Fırkası’dır. Ancak bu partiye, Mustafa Kemal’in kuracağı Cumhuriyet Halk Fırkası’na olan ilgiyi azaltacağı gerekçesiyle izin verilmemiştir. Kadınlar kendi partilerini kuramayınca bu defa 1924’te Türk Kadınlar Birliği’ni kurdular ve seçme ve seçilme hakkı için mücadele ettiler. Ancak bu hakkın alınmasından bir yıl sonra bu dernek kapatıldı.

Türkiye’nin kadına seçme ve seçilme hakkını tanıdığı 5 Aralık 1934’te, Avrupa’daki birkaç ülke dışında tüm ülkeler kadınlarına bu hakkı tanımışlardı. Burada şunu belirtmek gerekir ki, kadınlara seçilme hakkı verilmesi bir lütuf değildi. Aksine Cumhuriyetin erkekleri 9 yıl boyunca kadınlara bu hakkı vermemek, onları sindirmek için ellerinden geleni yapmışlardı. Kadınlar ise siyasi haklarına yönelik taleplerini örgütlü bir şekilde, İstiklal Mahkemeleri’nin rejimin en güçlü adamlarını idama mahkûm ettiği o yıllarda, ısrarla dile getirmişlerdir.⁴

Bu dönemde devlet, kadın kıyafeti, kadınların kamusal alana katılımı ve kadın eğitimi üzerinden “modern kadını” oluşturma çabalarına yönelmiştir. Yeni kurulan devlet, yeni ve farklı olduğunu göstermek, geçmişle olan bağlarını kopardığını kanıtlamak için sembollere ihtiyaç duydu. Yeni rejimin Batı’ya kendini ispatlama çabalarının en belirgin göstergesi ise kadınlar oldu. Devletin menfaatleri için kadınlar kamusal alana yönlendirildi. Cumhuriyetin öncü gücü olan bu kadınlara eğitim hakkı tanındı. Bu dönemde kadın kıyafeti üzerinde yapılan değişim ile “yeni, çağdaş Türk kadını” tipi oluşturuldu. Ancak kadınlara tanınan eğitim fırsatından toplumun alt kesimindeki kadınlar asla faydalanamadı. Bu dönemde, özellikle 1870’lerden itibaren oluşturulan kadın örgütlenmeleri dağıtılmış ve kadınların yıllar boyunca zorlu mücadeleler sonucunda oluşturdukları birliktelikleri yok edilmeye çalışılmıştır.

1923-1945 yılları arasında, tek partili dönemde Kemalizm kadınlar için kurtarıcı olarak gösterildi ve ‘Ke-

malist kadın özgür ve modern kadındır' anlayışı oluşturuldu. Buna karşılık laiklik karşıtı görülüp düşman ilan edilen İslamcı kadınlar ise yeni rejimin hedefi oldu. Böylece laik-antilaik çatışmasının temelini teşkil eden anlayış örtülü kadın-modern kadın üzerinden yürütüldü.

Kadın hareketi 1970'lere kadar en durağan dönemini yaşamıştır. 1970'lere geldiğinde kadın örgütlerinin yüzlerini Kemalist ideolojiden sosyalist ideolojiye çevirdiklerini görüyoruz. İlerici Kadınlar Derneği, Osmanlı'nın son dönem feminist kadınlarından sonra Cumhuriyet tarihinde ilk defa on binlerce kadını eylemlerle tanıştırmıştır.

Türkiye'de kadın hareketinin ve örgütlenmesinin en önemli evresi 1980 sonrasıdır. Değişik feminist akımların başladığı bu dönemdeki kadın hareketi sol gruplar içinde yer almıştır. 1980'li yıllar boyunca feminist kadınlar üniversite, siyaset ve sanat çevresinden çok dar bir kadın grubuna ulaşabilmiştir. Bunun en temel nedeni feministlerin Türk kadınının yerel meselelerine kayıtsız kalmaları ve elitist bir söylem içinde olmalarıdır. Bu nedenle feministlerin büyük bir bölümü üniversiteli kız öğrencilerin yıllar boyunca yaşadığı "başörtüsü yasağına" karşı kayıtsız kalmışlardır. Bir kısmı için ise başörtülü öğrenciler ve Müslüman kadın hareketi sadece bir ilgi ve merak konusu olmuş, bunlara ilişkin sınırlı bir şekilde anlama, tanıma ve tanımlamaya yönelik araştırmalar yapılmıştır.⁵

Askeri yönetimin iş başında olduğu 1980'li yıllarda militer yapı bir yandan sosyal, siyasal ve ekonomik hayatta başarılı olmaya çalışırken bir yandan da üniversitelerdeki başörtülü genç kızlarla mücadele etmekten, eğitim haklarını engelleyip onları çaresizce evlerine dönmeye zorlamaktan geri durmamıştır.

1990'ların özgürlükçü ortamından etkilenen Müslüman kadınlar, şehirleşmenin de etkisiyle üniversitelerde okuma talebinde oldular. Buna paralel olarak üniversitelerini bitirip başörtüleriyle çalışma hayatına katılan kadınların sayısı da arttı. Dindar kimlikleriyle kamusal alanda yer almak isteyen bu kadınlar siyasal partilerde, vakıf ve derneklerde etkin rol almaya başladılar. Refah Partisi bu noktada önemli bir yere sahiptir. Kimlikleri dolayısıyla dışlanan, 'gerici ve çağ dışı' kabul edilenler, ilk defa siyasal arenada bir araya gelip demokrasinin kendileri için neler sunabileceğini birlikte tecrübe etmeye karar verdiler. Tecrübesiz, yeni, istekli ve meraklı bu kadınlar 1989-1999 yılları arasında 3 genel, 2 yerel seçim tecrübesinden artan bir başarıyla çıktılar. 10 yıllık bir süreçte okul kapılarının önünden meclis kapılarına gelmiş ve 2 Mayıs 1999'da da kendileri gibi başörtülü bir kadın olan Merve Kavakçı'yı TBMM'ye taşımışlardır.⁶

Başörtüleri nedeniyle kamusal alandan dışlanan ve hep mutfakta kalmaya zorlanan dindar kadınların ilk vitrine çıkma denemesi Merve Kavakçı ile olmuştur. Ancak onun milletvekili yemini bile edemediği meclisten zorla dışarı çıkarılmasıyla bu talep bir başka bahara kalmış ve bu kadınlar yeniden siyasal mücadelenin mutfağına dönmek zorunda bırakılmışlardır.

Kadın hakları ve özgürlükler açısından birçok ayrımcılık içeren bu yasaklarla mücadelede Başkent Kadın Platformu, AK-DER, İLK-DER gibi kadın örgütlerinin yanı sıra Memur-Sen de ilkeli sendikacılık anlayışı gereği her zaman aktif ve öncü rol üstlenmiştir.

1995 yılında Ankara'da kurulan Başkent Kadın Platformu, başörtüsü yasağıyla mücadele amaçlı kurulmasa da içinden geçilen dönemin oluşturduğu şartlar gereği daha çok bu alanda çalışmalar yapmıştır. Üyelerine bu süreçte hem hukuki hem de psikolojik destek sağlamıştır. Dindar kadınların bir araya geldiği bu kuruluş, kadın hakları ile ilgili hem ataerkil geleneği hem de devletin resmi ideolojisini sorgulamada önemli bir misyona sahip olmuştur. Platform üyeleri seküler çevrelerde uğradıkları ayrımcılık ve haksızlıkları dile getirmenin yanı sıra, çoğunlukla dine dayandırılan kadın karşıtı anlayış ve tutumların temellerini de sorgulamış, tartışmaya açmıştır.

Eğitim başta olmak üzere kadınları çalışma ve siyasal alandan dışlayan yasaklar 28 Şubat 1997'de alınan Milli Güvenlik Kurulu kararlarının yürürlüğe girmesinden sonra şiddetli bir şekilde uygulanmaya başladı. Başlatılan süre avı ile binlerce üniversiteli genç kız eğitim hayatından, öğretmenler başta olmak üzere sayıları hâlâ tespit edilemeyen bir o kadar devlet memuru da çalışma hayatından men edildi. İdeolojik devlet, kendisi için bir tehdit olarak gördüğü başörtülü kadınları 'değerlerinden vazgeçme' ile 'eve geri dönme' ikilemi arasında bıraktı. Bu ikisi arasında bir de 'peruk takanlar' grubu oluştu ki, bunlar, devletin ceberut ve dayatmacı tavrına karşı kamusal alanda kalabilmek için içleri kan ağlayarak kendilerine özgü bir çözüm yolu üretmişlerdir.

Sosyal yapı içerisinde çok önemli bir kitle, yaşadıklarından yola çıkarak kamufle olma gibi bir doğal gerçeklikle karşı karşıya kaldı. Herkesin bir şekilde kendi duruşunu ve çözümünü ürettiği bu makûs dönem yine bu kadınların verdiği onurlu, ilkeli ve örgütlü mücadeleler sonucunda yaklaşık kırk yıl sonra sona ermiştir. Memur-Sen'in kamuda kıyafet serbestliği için başlattığı sivil itaatsizlik eylemi ile Türkiye çapında 12 milyon 300 bin imza toplanarak konu hükûmete taşınmıştır. Bu imzaların karşılığını gördüğü 8 Ekim 2013 tarihi ile hem ülkemiz yıllarca süren bir ayıptan kurtulmuş hem de kadın örgütlenmesi yeni ve etkin bir döneme girmiştir. Bu eylem, örgütlü mücadelenin gücü ve neleri başarabileceğinin somut bir örneğidir. Bizler, Eğitim-Bir-Sen'li kadınlar olarak, siz değerli meslektaşlarımızı haklarını arama ve haksızlıklara karşı durma noktasında Eğitim-Bir-Sen çatısı altında örgütlenmeye davet ediyoruz.

¹ Serpil Çakır, Osmanlı Kadın Hareketi, Metis Yayınları, 2013, s.59.

² Aynur Demirdirek, Osmanlı Kadınlarının Hayat Hakkı Arayışının Bir Hikâyesi, Ayizi Yayınları, 2011, s.9.

³ Mualla Gülnaz, Nisvân-ı İslam, Pınar Yayınları, 2000, s.83.

⁴ Ayşe Hür, Nisa Taifesi ve Kadınlar Halk Fırkası, Radikal /09.12.2012

⁵ Nazife Şişman, Türkiye'de Çağdaş Kadınların İslamcı Kadın Algısı, Pınar Yayınları, s. 114

⁶ Sibel Eraslan, Refahlı Kadın Tecrübesi, Pınar Yayınları, 2000, s. 214.

Sendikacılık Hayata Dokunmak ve Öncülük Etmektir

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı Ahmet Gündoğdu, sendikacılığın hayata dokunmak ve öncülük etmek olduğunu belirterek, “Ülkemiz, gelecek ve gelecek nesiller için ‘neler yapabiliriz’in arayışı içinde olmalıyız. Öğrencilerimizi, çocuklarımızı değerlerle buluşturmalıyız” dedi.

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu bölge toplantılarında konuşan Genel Başkan Ahmet Gündoğdu, yaptıkları toplantıların, ülkemizin geleceğini daha ileriye götürmek için sancılıların, bedel ödemişlerin ve bedel ödemeye hazır olanların ‘ne yapabiliriz’ toplantıları olduğunu ifade ederek, “Kadınlar Komisyonumuz, bu amacımızı çok kısa sürede okuyarak sahaya çıktı ve her bölgede bizimle beraber oldu. Bölge toplantılarını yapmaya karar verdiğimizde, bu kararın en güzel yanı, Kadınlar Komisyonu ve Genç Memur-Sen’i bu toplantılara dahil etmek oldu. Bunu sizlerle bir araya geldikçe daha önemli bulmaya başladım. Bundan sonra kadınlarla ilgili konularda öne çıkmayacağız, yanınızda olacağız. Çünkü artık kadınlarla ilgili sorumluluk sizlerde” şeklinde konuştu.

Kadınların dokunması gereken birçok alan bulunduğunu vurgulayan Gündoğdu, şunları söyledi: “Bizi biz yapan değerlerimizin gözlerimizin önünde türlü biçimde yabancılaştırıldığına ya da yok edildiğine tanık oluyoruz. Hakikat, eğitim, sağlık, toplum, ahlak, ekonomi, örgütlenme, hayat ve ölüm gibi konularda söyleyeceğimiz söz, yapacağımız işler var. Bu çerçevede Genç Memur-Sen ile Kadınlar Komisyonumuz ilköğretim ve lise öğrencilerini kanaat önderleri ile buluşturup değerler, demokrasi veya dini konularda ortak projeler geliştirmelidir. Anadolu’dan üniversiteyi kazanmış gelmiş temiz gençler var. Birisi yurt, birisi ev, birisi burs bahane-

siyle onlara el uzatıyor ve o genç meta haline getiriliyor. Kadınlarımızın dokunması gereken birçok alan var. Bu konu da onlardan biridir.”

“Şimdiye kadar ne sıkıntı çektiysek, kadınlar üzerinden milletin değersizleştirilmesi projesiyle çektik” diyen Ahmet Gündoğdu, “Bundan sonra ne kadar yol alacaksak, bu, sizin ezberleri bozup yeni şeyler söylemenizle olacaktır. Kamuda başörtüsü yasağı en önemli meselemizdi; sorun çözüldü, eşitlik sağlandı. Bundan sonra kadınların el atacağı alanlar başladı. Bunun için sendika mükemmel bir araçtır” ifadelerini kullandı.

Kadınlar komisyonunda yer almanın önemine değinen Gündoğdu, “Daha önemlisi, şube yönetiminde olmaktır. Şube yönetim kurulu üyeliği mazbatalıdır ve hâkimden mazbatayı almak önemlidir. Ama yarışta nerede olacağınızı sizin performansınız belirleyecektir” diye konuştu.

Gündoğdu, kadınların, yönetimlerde var olmak için değil, eşit yönetim kurulu üyesi olmak için sahaya çıkması gerektiğini dile getirerek, şöyle devam etti: “Eşim, çocuklarım’ mazereti bulmayalım. Çalışmak için yol arayın, yol sizin. Tarlada oluşturduğunuz iz kadar harmanda sözünüz olur. Sendika, mücadele etmek, alanda olmak demektir. Sizleri alanda görmek ve sizlerle beraber aynı hedefe kilitlenmiş bir şekilde çalışmak istiyoruz. Sendikamıza yeni üyeler kazandırmak sizin elinde.”

Başarının yüzde 99’unun ter akıtmak, yüzde 1’inin ise ilham olduğunu kaydeden Gündoğdu, “Hiçbir tembele ilham gelmez. Ufkunuz geleceğe ne kadar ışık tutuyorsa, siz o kadar varsınız” dedi.

Gündoğdu, kadınların sosyal hayatın her alanında söz sahibi olmasını beklediklerini sözlerine ekledi.

Bu Ülke İçin Bir Şeyler Yapmak İsteyen Herkese Kapımız Açık

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, 10 bölge toplantısı vasıtasıyla Türkiye geneli kadın komisyonlarıyla bir araya geleceklarını belirterek, “Güçlü kadın örgütlenmemiz sendikamıza ivme kazandıracaktır” dedi.

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Ege Bölge Toplantısı'nı Afyonkarahisar'da yaptı. İzmir, Eskişehir, Afyonkarahisar, Aydın, Uşak ve Manisa Şube Kadınlar Komisyonu temsilcilerinin katıldığı toplantıda, komisyonun yapısı, işleyişi, hedefleri ve yaptığı çalışmalarla ilgili bilgi verildi.

Toplantıda konuşan Safiye Özdemir, amaçlarının, kadınlar komisyonu olarak, kendi içinde güçlenmek ve teşkilat içinde de güçlü ve etkin bir şekilde var olmak olduğunu ifade ederek, “Takdir edersiniz ki, güçlü bir kadın oluşumu genel olarak sendikamızın etkinliğini ve verimliliğini daha da artıracaktır. Eğitim-Bir-Sen olarak Türkiye'nin bütün renklerini içinde barındıran, insanları ötekileştirmeyen, değerleriyle kabul eden bir sendikayız. Hangi düşünce ve görüşten olursa olsun, bu ülke için bir şeyler yapmak isteyen herkese kapımız açıktır” şeklinde konuştu.

Eğitim, kadın istihdamı, kadın hakları ile ilgili konuların öncelikli çalışma alanları olduğunu, bu konularda teşkilatların gündemi yakından takip ederek gündeme dâhil olup, gerekirse, gündemi belirlemeleri gerektiğini kaydeden Özdemir, “Söylenecek sözümüzün olduğu

yerde sesimizi gür bir şekilde çıkaralım, susmayalım” ifadelerini kullandı.

Önümüzdeki dönemde yapacakları çalışmalardan birinin de kadınlarla ilgili bir bülten çıkarmak olduğunu belirten Özdemir, şunları söyledi:

“Yılda iki kez çıkarmayı hedeflediğimiz bu bültende, aile hayatından çalışma hayatına, sağlıktan ekonomiye kadar sosyal ve kültürel alanlarla ilgili birçok konu yer alacaktır. Ses getiren, etkili ve aranan bir bülten çıkarmayı amaçlıyor ve bültenimize katkı sağlayacak her türlü kültürel materyali bekliyoruz.”

Özdemir, sendika olarak 28 Şubat davasına müdahil olduklarını ve bu konuda isteyen herkese hukuki destek verebileceklerini sözlerine ekledi.

Teşkilatlanmadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Hatun Özküçük, Basından Sorumlu Başkan Yardımcısı Ayşenur Kılıç ve Mevzuattan Sorumlu Başkan Yardımcısı Hatice Kanan'ın da birer konuşma yaptıkları toplantıda, üyelerin, “Rakamlarla 28 Şubat” çalışması için egitimbir28@gmail.com, diğer konularla ilgili olarak ise egitimbir28@gmail.com adresi üzerinden Genel Merkez Kadınlar Komisyonu'na ulaşabileceği belirtildi.

Karar Mercilerinde Etkin Olmalıyız

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Doğu Anadolu Bölge Toplantısı'nı Erzurum'da yaptı. Bayburt, Gümüşhane, Erzincan, Artvin, Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Sivas ve Van Şube Kadınlar Komisyonu temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda konuşan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, sendikamızın kadın merkezli çalışmalarına önem verdiğini ifade ederek, "Kadın üyelerimizde aidiyet duygusunu geliştirecek, onların kendilerine olan özgüvenlerini artıracak çalışmalara önem veriyoruz. Değişen toplumsal dinamiklere paralel olarak kadınlarımızı sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda daha etkin hâle getirmek için çalışmalarımızı sürdürüyoruz" dedi.

Daha çok kadın çalışanı sendikal çalışmalarına katmaları gerektiğini kaydeden Özdemir, şöyle devam etti:

"Teşkilatlarımızda kadınları sendikal faaliyetlerden alıkoyan şartların hızla değiştirilmesi ve iyileştirilmesi gereklidir. Bunun için de çalışma şartları ve

ortamları kadınlara uygun hale getirilmeli, toplantı yer ve zamanları kadın üyelerin katılımı dikkate alınarak belirlenmeli, toplantılar kadınların rahat ulaşabilecekleri yerlerde yapılmalıdır. Kadınlar, gerek şube yönetimlerinde gerekse kadın komisyonlarında aktif görev üstlenmeli, karar mercilerinde etkin olmalıdır. Teşkilatlarımızda kadınlar komisyonu başkanları şube yönetim toplantılarına katılmalı, alınan kararlarda aktif bir şekilde rol almalıdır. Herkes tarafından kabul edilebilecek bir gerçektir ki, farklı aktörler karar mekanizmalarında etkin bir şekilde rol alırlarsa, alınan kararların uygulanmasında da etkin olurlar. Bu durum sendikamızı daha dinamik hale getirecek, etkinliğinin artmasına da katkı sağlayacaktır."

Kadın yönetici azlığının, çalışanın yüzde 53'ünün kadın olduğu eğitim camiasında önemli bir eksiklik olduğunu dile getiren Özdemir, "Sendikamız ve sendika yöneticilerimiz bu konuda son derece hassas bir yaklaşım içerisindedir. Son yıllarda devletin de izlediği politika gereği, kadınların karar mekanizmalarında etkin bir şekilde görev üstlenebilmeleri için hassasiyet gösterilmekte, yönetmelik ve benzeri metinlerde altı çizilmektedir. Kadının çalışma hayatında yönetsel süreçlere katılımı, çalışma hayatına ve sosyal hayata kadın elinin değmesi demektir" şeklinde konuştu.

Bacıyan-ı Rum

Habibe ÖÇAL
Kadınlar Komisyonu
Başkan Yardımcısı

Rum kelimesi eskiden Türklerin kullandığı Anadolu kelimesinin karşılığı iken, günümüzde ise Helenlerin kullandığı Anatolia (Anadolu) kelimesi ile yer değiştirmiş durumdadır. Bacıyan-ı Rum XIII. yüzyılda Anadolu'da kurulan dünyanın ilk kadın örgütü olup aynı zamanda ilk sosyo-kültürel ve ekonomik kadın teşkilatıdır. Bacıyan-ı Rum'u Ahiliğin kadın kuruluğu olan bacılar oluşturmaktaydı. Tasavvuf geleneğinde hanım tarikat üyelerine (mürideler) bacı denirdi. Bu kadınlar Moğollarla yapılan mücadelelerde ahilerin yanında etkin silahlı kadın birlikleri olarak görev aldıkları gibi Anadolu'da dokuma sanayinin gelişmesinde de büyük hizmetleri ifa etmişlerdir. Bu kadınlar, ahilerin eşleri ve kız kardeşleri ya da toplumda sözü geçen, kültürlü, bilgili ve deneyimli genç veya yaşlı hanımlardır. Bu teşkilatın kurucusu Fatma Bacı, Anadolu'da Ahilik örgütünü kuran Ahi Evran'ın eşidir. Ahi Evran'ın Kayseri'de kurduğu sanayi sitesinde kadınlar, derilerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yünleri iplik haline getirip ekonomiye kazandırmak üzere bir araya gelmiş ve bu teşkilatı kurmuştur. Bu teşkilat zamanla iktisadi teşebbüs kimliği kazanmıştır. Bacıyan-ı Rum'da kadınlar Ahilik teşkilatı ile birlikte mesleki eğitimin yanında sosyo-kültürel alanda da eğitim almışlardır. En önemlisi Bacıyan-ı Rum'a mensup kadınlar birlikte hareket ederek emeklerinin değer bulmasını ve usta-çırak zincirinin liyakate uygun bir biçimde devam etmesini sağlamışlardır.

Bacıyan-ı Rum, göçer toplumdaki yerleşik devlete doğru ilerleyen Osmanlı toplumunun geçiş kurumlarından biri olarak nitelenebilir ve toplumsal yaşantıda cinsiyetler arası egemenlik ilişkilerinin takip edilmesi açısından da önemlidir.

XIII. yüzyılda Selçuklu Devleti'nin hâkim olduğu Anadolu'nun içinde bulunduğu sıkıntılı dönem göz önüne alındığında, Bacıyan-ı Rum'un önemi daha da iyi

anlaşılır. Kuruluş ve çalışma şekli ne olursa olsun öyle anlaşılıyor ki Bacılar Teşkilâtı, toplum içinde boşluğu ve eksikliği duyulan bir konuda, kadınların örgütlü güç oluşturmaları bakımından düşünülmüş ortaya çıkmış kadın teşkilatıdır. Şüphesiz bu kuruluşta yer alan kadınlar, mensuplarını belli bir amaçla eğitime tabi tutuyor, onların daha sağlam iktisadi, sosyal, kültürel ve dinî bakımdan sağlam bir

yapıya kavuşmalarını sağlıyordu. Eğitim, çalışma ve propaganda faaliyetleri Anadolu'da güçlü bir kadın yapılanmasının yanında aynı zamanda buraların İslamlaştırılmasını da kapsamaktadır.

Bacıların içtimâî hayattaki faaliyet sahasından biri de, Orta Asya'dan Anadolu'ya taşınan el sanatlarını geliştirme çalışmalarıdır. Geleneksel Türk kadın el sanatlarının ne kadar çeşitli, kaliteli ve yüksek değerde olduğu çok iyi bilinen bir husustur. Çadircılık, keçecilik, boyacılık, halı ve kilimcilik, dokuma ve örgücülük, nakışçılık ve çeşitli kumaşların imal edilmesi ve bunlardan giysi yapılması, bütün bu sanat kolları, bu kadınların meşgul oldukları iş alanları olmuş ve asırlarca nesilden nesile nakledilmiştir. Bahsedilen alanlar Türk zevk, renk ve estetik anlayışının ve zengin bir kültürün izlerini taşıdığı gerçeği yerli ve yabancı sanat tarihçileri tarafından ifade edilmektedir. Anadolu Kadınlar Birliği, yani Bacıyan-ı Rum, yukarıda bahsettiğimiz gibi sadece kadınların iktisadi gücü olmamış, aynı zamanda kuruluş olarak sosyal sorumluluk ve himayecilik açısından da oldukça önemli bir güç olmuştur. Ahilerin kadınlar kolu olarak bu kadınlar; yetim, kimsesiz genç kızları himayelerine almış, onların eğitimlerinden, ev bark sahibi olmalarından sorumlu olmuşlardır. Bunun dışında kimsesi kalmayan ihtiyar kadınların bakımı, genç kızların evlendirilmesi gibi birtakım sosyal hizmetlerde bulunmuş, maddî sıkıntıda olanlara yardım etmişlerdir.

Bacıyan-ı Rum'da görev alan kadınlar, Ahi zaviyesinde, gelen konuklara yemek hazırlamada, savaş zamanlarında ordunun ihtiyacı olan elbise, erzak ve savaş malzemelerinin üretiminde, bakımında ve onarımında yardımcı olmuşlardır.

Bacıyan-ı Rum'daki kadın teşkilatçıların düsturu şudur: "İşine, aşına, eşine sahip ol." İşine sahip ol; yani bilge ve becerikli ol ki, evinin düzenini koruyabilesin. Tasarruf et, fazla savurgan olma ki, ocağın devamlı tütünsün. Eşine sahip ol, evine bağlı kalsın ki mutlu olasın. Bu telkin ve öğütlerle Anadolu'da güçlü aile temeline dayalı sağlam bir toplum oluşturulmaya çalışılmıştır.

Kadınlar Niçin Örgütlenmeli?

Murat BİLGİN
Genel Başkan Yardımcısı

Herkes dünyayı nasıl değiştireceğini söylüyor fakat hiç kimse ilk önce kendini değiştirmesi gerektiğini düşünmüyor. Kadın örgütlenmesi konusunda öncelikle kendini değiştirebilen ve kadınlara bu teşkilatta yol açan tüm değerli dostlara selam olsun.

Bu ülkede hâlâ 'Başbakan'ın ve Cumhurbaşkanı'nın eşleri neden evlerinde oturup pencereden kocalarının yolunu gözlemiyor' diye soran bir zihniyet var. Ülkemizde yıllarca milletvekilliği yapmış, yapmakta olan bağınaz ve insanlıktan nasiplenmemiş bir adam, uluslararası bir toplantıda konuşma yapan Başbakanın eşine 'senin orada ne işin var' diyerek aşağılayabiliyor. Bu, ona yakışıyor; çünkü kadının insan olmadığına karar veren ortaçağda hasta kadınları ve delileri 'ruhunda şeytan var' diye diri diri yakan Hıristiyan geleneğinin doğudaki uzantısıdır bu zihniyet. Bunu anlıyoruz da, Müslümanların hâlâ 'kadınlar, genelde yaşamın her alanında özelde çalışma hayatında örgütlenmeli mi' diye münazara yapıyor olması karşısında hayretimizi gizlemekten ve 'bu durum, insana, İslam'a ve tarihe karşı körlükten başka nedir' diye sormadan da edemiyoruz.

Bu ülkenin kadınlarının hatırlaması gereken birkaç olayı zikretmekte fayda var.

Hız Hatice, hür iradesiyle ilk Müslüman olanlardan; Hz. Sümeyye, İslam uğrunda hayatını feda eden ilk Müslümandır.

Esmâ Binti Amr b. Adiy, Mus'ab İbni Umeyr vesilesiyle Medine'nin ilk Müslümanlarından ve eşi Hadic İbni Sellame ve oğlu Şubas İbni Hadic'in Müslüman olmasına vesile oldu; hamile olduğu halde eşi ve bir başka

Medineli Müslüman kadın Nuseybe Binti Ka'b ile beraber Hz Peygambere dini ve anayasal şartlarla Akabe'de biat etti. Esmâ Binti Amr b. Adiy, Akabe biati dönüş yolunda doğum yaptı. Bu iki kadın, Uhud ve Hayber savaşlarına birlikte katılıp savaştılar. Nuseybe Binti Ka'b; Hudeybiye, Umretulkazâ, Huneyn ve Yemâme savaşlarına da katılıp, yalnızca yaralılara ve savaşanlara yardım edip su taşımakla kalmayıp bilfiil kahramanca savaştı.

Medeniyetimizde bu kültürü, Ümeyye ve sonraki saltanatlar yok etti. Bugün maalesef dinleri inkâr üstüne kurulan modern Batı'dan el yordamıyla, curufatıyla beraber bu hakları yeniden tanımlamaya çalışıyoruz. Hepsini buraya almamız mümkün değil fakat bazılarının söz etmek, konunun ne kadar ciddi ve çok boyutlu olduğunu görmemizi sağlayacaktır. Çoğumuzun zihninde, insan hakları denince, aslında eril bir tahayyül var. Bu tahayyül, yalnız erkeklerde değil, kültürel aktarımdan dolayı kadınlarda da mevcut. Genelde vahyi dinlerin özelde İslam'ın getirdiği haklar atlanarak, Magna Carta (1215) ve İngiliz yasalarıyla başlatılan insan hakları olgusu, 1789 Fransız İhtilali 'İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi' ile pozitif hukuka girmiştir. Doğal hukuk teorisine dayanılarak hazırlanan Evrensel İnsan Hakları Belgesi BM tarafından 1949'da ve sonrasında Avrupa Sözleşmesi olarak kabul edilmiştir. Hukuk nezdinde hatırı olsa da dünyada ve ülkemizde hâlâ yasalarda bile

tam ve eksiksiz düzenlemelerden mahrumuz. Kaldı ki eşitlik pratiğinin olduğunu söylemekten de çok uzağız.

Çünkü durumları tanımlayan, yasaları yapan erkekler, kadınları bile etkileyen eril tahayyülâtın etkisiyle iş yapmaktadırlar. Hatta yasalar emretse bile birçok hülle ve hile yoluyla eşler veya kız kardeşler haksızlığa uğratılmakta, ülkemizde hâlâ birçok insan kız babası olmaktan utanmakta, erkek çocuğunun olmamasını eksiklik olarak algılamaktadır. Hatta erkek çocuğun olmaması, birçok boşanmanın ve ikinci evliliğin gerekçesi veya temel psikolojik nedeni olabilmektedir.

Hakların dinimizde, hukukta veya insan hakları belgelerinde kayıtlı olması maalesef yeterli olmamaktadır. Zira yeryüzünde insan nesli; siyahlar, yoksullar, engelliler, yaşlılar ve zayıflar tehdit ve baskı altındadır. Fakat kadınlar, bu grupların hangisinde olursa olsun, kadın oldukları için fazladan bir baskıya maruz kalmaktadır.

İnsan hakları kavramı, insanların kendilerini gerçekleştirmede ve yeteneklerini geliştirmede özgür oldukları bir dünya tasavvurunu temel alır. Bu anlamda, ideal bir dünyada insan haklarının yanı sıra kadın haklarını, çocuk haklarını vb. ayrıca tartışmaya gerek duymayacaktır; çünkü insan hakları, erkek ya da kadın, çocuk ya da yetişkin, herkes için geçerli olacaktır. Oysa böyle bir ideal dünyada yaşamadığımız açıktır ve dolayısıyla hakların somut olarak belirlenmesine ve güvence altına alınmasına ihtiyacımız vardır. Bunun için, hak sahiplerinin bizzat ve bilfiil mücadele etme zorunluluğu bulunmaktadır. Zira devlet, kadınları istihdamda ve kariyer yükselişlerinde göz ardı ediyor; aileler de kız çocuklarını mirasta ağır haksızlıklara maruz bırakıyor.

Modern dünyada bilinen ilk kadın örgütlenmeleri, kadın sorunlarıyla alakalı çalışmalar ve belgelere baktığımızda, bunların içinde Müslüman erkekler olmadığı gibi, Müslüman kadınların da çok az olduğunu görüyoruz. Bu durum, Müslümanların tarihten çekilişinin en açık belgelerindedir. Dünya kan revan, yoksulluk ve sefalet içindedir. Ülkemizin, İslam dünyasının ve insanlığın yararı örgütlenmek ve güçlü olmaktan geçmektedir.

Dünya; Müslüman olmasına vesile olan ve hamile olmasına rağmen eşinin ellerinden tutarak iki günlük mesafeyi çölden geçerek, siyasal ve sosyal sorumluluğunun ardına düşen Esma Binti Amr b. Adiy gibi Müslüman kadın örneklerine muhtaçtır. Zira Hıristiyan kadınlar, Yahudi kadınlar ve Sosyalist kadınlar, 1800'lerden itibaren örgütlenmeye ve tarihe müdahale etmeye

başlamışken, Müslüman kadının dünyayı bağınazlığa bırakması büyük vebaldir. Zira bugün İslam dünyasında birçok ülkede kadınların hâlâ seçme ve seçilme hakkı yok. Daha düne kadar bu ülkede kadınların nasıl giyinemeyeceğine kolhoz kafalı ulusalcılar karar veriyordu. Bütün bir 80-90'lı yıllar, birilerinin bu ülkenin kadınlarına ağır hakaret ve eziyetiyle geçti. Yılmadık, yıkılmadık; bu anlamda, özgürlüğümüzü, örgütlü gücümüz ve mücadelemizle kazandık.

Geleneğimizin kadına yönelik, çağların, algı değişimlerinin etkilemesinin uzağındaki tutarlı, net bakışının ışığında, kadının medeniyetimizin tarihi serencamında üstlendiği önemli işlevinin eğitim hayatında ve eğitim-öğretim örgütlenmesi olan Eğitim-Bir-Sen'de karşılığının olmaması beklenemez. Bu çerçevede, öğretmenliğin, kadınların sahip olduğu meziyetlerini mesleki sahada faydaya dönüştürme yolunda en önemli meslek olduğu ortadadır. Eğitim çalışanlarının yüzde 53'ünü oluşturan kadın eğitimcilerin mesleki katılımlarındaki başarının sendikal mücadeleye katılımlarında olmaması düşünülemez. Kadınlar, sendikal mücadeleyi varlıklarıyla daha da anlamlandırmalı, salt kadın sorunlarıyla alakalı değil, her meselede katkılarıyla sendikal çalışmalarımızı bereketlendirmelidir.

Genel Merkezimiz bünyesinde çalışmalarını sürdüren Kadınlar Komisyonumuzun, Şube Kadın Komisyonlarımızla ortaya koyduğu çalışmalar Eğitim-Bir-Sen'in önümüzdeki dönemde bütün eğitim çalışanlarını bünyesine katmaya yönelik hedefinin gerçekleştirilmesi ve öncelikle kadın çalışanların sorunlarının çözülmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Kadınlar, sendikal mücadele düzlemini kendi haklarını kendilerinin gösterdiği çabayla elde edebilecekleri bir vasat olarak değerlendirmeli, bu mücadelede öne atılmaktan kaçınmamalıdır.

Eğitim-Bir-Sen'de 100 bin kadın üyenin aktif üye haline gelmesi, sendikamızın daha güçlü bir demokratik katılım aracı haline gelmesinde çok önemli bir faktör olacaktır. Bu ülkenin en güçlü ve en dinamik kadın teşkilatları Eğitim-Bir-Sen'de varlığını hissettirmeli; kadınların çektiği tüm sıkıntılar Eğitim-Bir-Sen çatısı altında dillendirilmelidir.

Herkes dünyayı nasıl değiştireceğini söylüyor fakat hiç kimse ilk önce kendini değiştirmesi gerektiğini düşünmüyor. Kadın örgütlenmesi konusunda öncelikle kendini değiştirebilen ve kadınlara bu teşkilatta yol açan tüm değerli dostlara selam olsun.

Sivil İtaatsizlik Eylemi, Sendikal Mücadelemizin Başat Örneklerindedir

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Batı Karadeniz Bölge Toplantısı'nı Zonguldak'ta gerçekleştirdi. Bolu, Zonguldak, Bartın, Kastamonu ve Düzce Kadınlar Komisyonu başkan ve üyelerinin katıldığı toplantıda konuşan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, genelde insan özelde kadın haklarına yönelik kazanımların kolay elde edilmediğini ifade ederek, "Gerek ülkemize gerekse dünyaya baktığımızda, kadınlarla ilgili elde edilen hak ve kazanımların temelinde güçlü bir kadın örgütlenmesinin olduğunu görüyoruz" dedi.

Kadın hakları konusu açıldığında, övünerek söylenen ülkemiz kadınlarına birçok Avrupa ülkesinden daha önce seçme ve seçilme hakkının verilmesinin bir lütuf olmadığını kaydeden Özdemir, "Cumhuriyetin egemen erkekleri 1923'ten 1934'e kadar 9 yıl boyunca kadınlara bu hakkı vermemek, onları yıldırma için ellerinden geleni yapmışlardır. Kadınlar ise, İstiklal mahkemelerinin, rejimin en güçlü adamlarını bile idama mahkûm ettiği o yıllarda dahi siyasi haklara yönelik taleplerini ısrarlı ve güçlü bir şekilde dile getirmişlerdir. Kadınlar, bu ısrarlı mücadele ve talepleri sayesinde yalnızca seçme ve seçilme hakkını elde etmekte kalmayıp egemenlerin kadın haklarına yönelik gasplarına da son vermişlerdir" şeklinde konuştu.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de kadın haklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların, örgütlü mücadelelerin devam ettiğini belirten Özdemir, "Bunun en başarılı ve etkili örneklerinden biri de sendikamızın kamuda kılık kıyafet yasağının kaldırılması için başlattığı sivil itaatsizlik eylemidir" ifadelerini kullandı.

"Yıllardır yasakçılar eliyle ikinci sınıf vatandaş muamelesine maruz kaldık. Başörtülü olduğumuz için hayata hep bir sıfır yenik başladık" diyen Safiye Özdemir, şunları söyledi:

"Şimdi artık hayatımızdaki görünmez cam tavanlar kalktı. 8 Ekim'den itibaren görev yerlerimize ayrımcılık, baskı ve dışlanmaya maruz kalmadan başörtülerimizle gidiyoruz. Bu değerli, anlamlı ve tarihi kazanımın elde edilmesinin temelinde sendikamızın başlattığı kamuda sivil itaatsizlik eyleminin büyük bir payı vardır. Türkiye'nin özgürleşmesi yolunda önemli bir adım olan bu yasakların kalkmasında emeği geçen herkese buradan sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Kamuda sivil itaatsizlik eyleminin bizim için bir diğer önemi de, kadınların günün ve çağın sorunlarıyla mücadelede etkin rol üstlenmesi durumunda nelerin başarılabileceğini göstermesi bakımından örgütlü mücadelemizin başat örneklerinden olmasıdır."

Dünyada ve Türkiye’de Öncü Kadın Hareketleri

Fatma KURTCUOĞLU

Kadınlar Komisyonu
Başkan Yardımcısı

Mademki kadınlara giyotine çıkma hakkı tanınıyor, kürsüye çıkma hakkı da tanınmalıdır

Olympe de Gouge

Tarihsel sürece baktığımız zaman hemen hemen tüm toplumlarda kadınların toplum hayatında ikincilleştirildiği görülür. Bu duruma ilk tepki, kadının insan olup olmadığı tartışmalarının hemen ardından 15. yüzyıl Avrupası’nda ve özellikle bilinçli bir başkaldırı 17 ve 18. yüzyıllarda ortaya çıkmıştır. 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın başında, birinci dalga kadın hareketi olarak adlandırılan dönemde; kadınların ekonomik, toplumsal, siyasi ve kültürel şartlarının hem eskiye oranla hem de erkeklerin durumuna göre düzeltilmesi ve cinsiyet ilişkisinin kökünden değişmesi amaçlanıyordu. Rol değişimi ya da rol eşitliğinden çok, hedefi cinsiyete bağlı hiyerarşinin ortadan kaldırılmasıydı. Bireyselliği ve özne olmayı vurguluyordu. Kişinin kendini özgürce gerçekleştirebilmesi diyebileceğimiz kadın hareketleri, toplumsal bir hareketti. Yoksullukla birlikte kadın sorununu da toplumsal bir sorun olarak görmekteydi.

Kadın hareketleri, 19. yüzyılda kadınların zorluklarla adım adım kazandıkları alanların genişlemesiyle ortaya çıktı. Hareketin itici gücü her alanda artan talepler, gerek bu çağın erkeklerine gerekse geçmişteki kadınlara kıyasla göreceli bir yoksunluğun farkındalığıydı. 19. yüzyıldaki basın-yayın imkânlarının gelişmesi, kadın sorunlarının anlatımını kolaylaştırdı. Başka hareketlerde olduğu gibi, kadın hareketleri de homojen değildi ve sürekliliğe sahip kadın hareketleri 1860’lı yıllarda liberalizmin gelişmesine paralel ortaya çıktı.

20. yüzyılın başında Fransa, İtalya ve Almanya’da birçok kadın örgütü kuruldu. Kadın hareketlerinin ulusal demokratikleşme sürecinde hukuki ve siyasi katılıma etkileri görülmeye başladı.

Kadın dernekleri kurulurken en temel konular eğitim, istihdam ve medeni yasada reformlar yapılmasıydı. Kadınlar vesayet, mülkiyet ve boşanma haklarından yoksundu. Birinci dalga kadın hakları savunucuları kadınların sadece “cinsel varlıklar” olduğu görüşüne karşı çıkıyor, her iki cinsi de insan olarak görüyordu.

Oy verme hakkı 19. yüzyılın “büyük olayı” olarak

erkeklerle de belli kriterlere (mülk, vergi miktarı vb.) bağlıydı ve ancak liberalizm ve işçi hareketlerinin verdiği mücadelelerle genişletilebildi. Amerika Birleşik Devletleri’nde kölelere ve kadınlara özgürlük hareketine paralel olarak yine ilk olarak 1848-Duygular Bildirgesi’nin yayınlandığı tarihi toplantıda oy verme, eğitim ve çalışma hakları isteniyor, kadın ve erkek ücretleri arasındaki uçurumun düzeltilmesi talep ediliyordu.

Kadınlar, Fransız İhtilali sonrası yeni toplumun eşitlik, özgürlük ve adalet gibi ideallerin dışında tutulduklarını ve mahrum bırakıldıklarını fark ettiler. Oy hakkı kadın mücadelesinde başat olduğu dönem artık başlamıştı. 1866’da siyah erkeklerle oy hakkının tanınmasından sonra 1872’de yapılan ilk kongre seçimlerinde Susan B. Anthony (1822-1906), kadın olduğu halde oy kullandığı için yasayı çiğnediği iddiası ile hakkında dava açıldı ve para cezasına çarptırıldı.

19. yüzyılın son dönemleri, liberalist kadın hakları savunucuları ile Marksist Sosyalistlerin sınıf ve devrim tartışmaları arasında geçti. Kadınların siyasi haklar olmaksızın hayatın her alanı üzerinde kendi denetimlerini kuramayacaklarını anlamaları, bu dönemdeki oy hakkı hareketinin kadın hareketinin merkezine oturmasına yol açtı. İngiliz kadınlar “Kadın Oy Hakkı Dernekleri Ulusal Federasyonu” öncülüğünde 1900’den itibaren oy hakkı hareketine militan bir boyut kazandırıldılar. Kamuoyunu ve parlamentoları etkilemek için yasal ve yasa dışı yollara başvurdular. Polislerle çatıştılar, duvarlara yazı yazdılar ve kendilerini İngiliz parlamentosunun dinleyici sıralarına zincirlediler. Açlık grevlerini bir politik eylem biçimi olarak tarihte ilk kez Süfrajeterler (kadınlara oy hakkı taraftarları) başlattılar. Açlık grevlerini sona erdirmek isteyen İngiliz polisler tarafından zorla bestlendiler. İngiltere’deki bu mücadele, 1918’de, I. Dünya Savaşı sonrası 30 yaşın üzerinde mülk sahibi ya da mülk sahibi ile evli, üniversite mezunu veya haftada 5 pound gelir getiren herhangi bir işte çalışan kadınlara siyasal hakların tanınması ile sonuçlandı. 19. yüzyılda

çeşitli ülkelerde dile getirilen kadınların seçme ve seçilme hakkına sahip olması, ancak 20. yüzyılın başında Avrupa'nın gündemine girebildi.

Fransa'da ise kadınların eşit yurttaş olmaları ancak Fransız İhtilali ile birlikte İnsan Hakları Bildirgesi'nin yayınlanmasından tam 155 yıl sonra, 1944'te gerçekleşebildi. 1791'de Olympe de Gouge, "Kadın Hakları Bildirgesini" kral ve kraliçeye gönderdi. "Mademki kadınlara giyotine çıkma hakkı tanınıyor, kürsüye çıkma hakkı da tanınmalıdır" diyordu. Fakat 1793 anayasasında genel oy hakkı, kadınlar hariç, kabul edilirken, Gouge giyotine gönderildi.

Kadın hakları, sosyalistlerin gündemine, diğer fikir akımlarından daha önce girmiştir. Emeğin ve kadın emeğinin sömürülmesine karşı çıkan sosyalistler, proletaryanın (işçi sınıfı) kurtuluşu ile kadınların kurtuluşunu birlikte ele aldılar. 1870 Paris Komününe (ilk işçi sınıfı iktidarı deneyi) ilk kez kadınlar, seçme ve seçilme hakları dahil erkeklerle eşit vatandaşlar olarak kabul edildiler.

Almanya'da I. Enternasyonal'den sonra kadın hareketi, diğer ülkelerden farklı olarak sosyalist bir çizgide devam etti. Sosyalist kadın önderlerden Clara Zetkin (1857-1933), sadece proleter kadınlarla sosyalizmin zafere ulaşacağını savundu. İşçi kadınlara devrimci mücadelede çok önemli bir rol verdi. Kadın Enternasyonal'i'nin resmi yayın organı, Zetkin'in çıkardığı Alman İşçi Kadınlar Dergisi olmuştur. 1910'da II. Kadın Enternasyonal'i'nin Kopenhag'daki toplantısında, 1857'de New Yorklu kadınların greve gittikleri ve 129 kadının ölümü ile sonuçlanan gün olan 8 Mart, Uluslararası Kadın Günü olarak kabul edildi. Birleşmiş Milletler tarafından ise "Dünya Kadınlar Günü" olarak 1975'te kabul edilmiştir. Bugüne "emekçi" kelimesinin eklendiği tek ülke ise Türkiye'dir. Türkiye Komünist Partisi'nin bir mirası olarak 1921'de kullanılmış ve hala bazı kesimler tarafından da kullanılmaktadır.

1917 Bolşevik Devrimi'nde kadınların mücadelenin ön saflarında yer almaları, devrim sonrasında hem yasa hem de uygulamalarda somut adımlar atılmasına yol açtı. Kadınların lehine gelişen bu durum Stalin döneminde ortadan kalktı ve bazı kısıtlamalara gidildi.

Asr-ı Saadet döneminde biatı kabul edilen, Hz. Osman'ın halife seçilmesinde görüş ve oyu sorulan Müslüman kadınlar, Emeviler döneminde erkeklerle beraber siyasi haklarını kaybettiler. "Onların işleri, kendi aralarında şura (danışma) iledir" (Şura-38) ayetinin hakkını yeterince takdir edemeyen İslam toplumunda parlamenter sistem devlet örgütlenmesinde yer bulamamış, siyaset yapmanın temel amacını çok güzel bir şekilde vurgulayan "Mü'min erkeklerle mü'min kadınlar da birbirlerinin velileridir. Onlar iyiliği emreder, kötülükten alıkoşurlar" (Tevbe-71) ayetini gerek siyasi hayatta

gerekse sosyal hayatta yeterince uygulayamamışlardır.

Türkiye'deki kadın hareketleri, Osmanlı'da 19. yüzyılın sonunda dünyadaki kadın haklarının gelişimine paralel olarak ortaya çıkmıştır. Kadınlar, hak ve özgürlük taleplerini bu dönemden itibaren dile getirmeye başladılar. 1869'da Terakki-i Muhaberatla başlayan kadın dergi ve gazeteleri Cumhuriyet dönemine kadar 40'a ulaştı. Bu dergiler kadınlara kendilerini birey olarak ifade etmede, sorunlarını dillendirme ortamını oluşturmada ve seslerini duyurmada önemli işlevler gördü. 30'a yakın kadın derneği kurularak, bireysel taleplerin örgütlü birliklere dönüşmesine, sorunların çözümü ve önerilen çözümlerin uygulanmasına imkân sağladı.

II. Abdülhamit döneminde eğitim kurumlarının yaygınlaşması ile beraber kız çocuklarının eğitime ve eğitim yoluyla meslek edinmelerine özel önem verildi. Muallim Mekteplerinin açılması, kadınların eğitim yoluyla meslek edinmelerinde ve sosyal hayatta etkinliğinin artmasında temel olmuştur. Aynı amaçlarla birçok dernek de kuruldu. Bazı dernekler ise kadınları çeşitli açılardan bilgilendirmeyi ve bilinçlendirmeyi amaç edinmişlerdi.

Ulviye Mevlan'ın (1893-1964) kurduğu Osmanlı Müdafaa-i Hukuk-u Nisvan Cemiyeti (Osmanlı Kadınının Haklarının Savunma Derneği) ise Kadınlar Dünyası (1913-1921) adlı yayın organı ile Osmanlı kadın hareketine bir örneklik oluşturdu. 1911'de bir dizi Beyaz Konferans adıyla konferanslar düzenlendi. Diğer ülkelerdeki kadınlar gibi, Osmanlı kadınları da kendilerine uygulanan çifte standardı sorguladılar. II. Meşrutiyet'in (1908) ilanı ile erkeklerin kavuştukları haklara kendilerinin ne zaman kavuşacağını, haklarının niçin gasp edildiğini soruyorlardı. Dönemin kadınları, çözümü kendilerinde aradılar ve kendi haklarını, çıkardıkları dergilerde yine bizzat kendi çalışmaları ile müdafaa edebileceklerini ilan ettiler.

1923 yılında Nezihe Muhittin (1889-1958) tarafından Kadınlar Halk Fırkası ve Türk Kadınlar Birliği kurularak, kadınların siyasi hakları için mücadele edilmiştir. Türkiye'de ilk kez kadınlara seçme ve seçilme hakkı 5 Aralık 1934'te tanınmıştır. Böylece kadınlar yeni kamusal alanlarda yeni roller elde edebilme ve başta eğitim olmak üzere çeşitli reformlardan faydalanabilme imkânlarına kavuştular.

Cumhuriyet döneminde siyasi erkin kriterlerine uymayan diğer bazı vatandaşlar gibi başörtülü kadınlar da hadleri bildirilerek parlamento dışında bırakıldılar. Seçme hakkı olan ancak görünmeyen duvarlarla seçilme hakkı engellenen bu kadınlar, nihayet 31 Ekim 2013'te 61. Hükûmetin inisiyatifi ile fiili olarak Meclis'te yer alabildiler. Yine bir ilk olarak 13 Aralık 2013'te başörtülü bir kadın milletvekiline kürsüye çıkma hakkına tanındı ve Meclis kürsüsünde ilk kez konuşabildi.

Olumsuzlukları Birlikte Aşmanın Yollarını Aramalıyız

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Güneydoğu Anadolu Bölge Toplantısını Diyarbakır'da gerçekleştirdi. Diyarbakır, Elazığ, Bingöl, Batman, Mardin, Tunceli ve Muş kadın komisyonları başkan ve üyelerinin katıldığı programda konuşan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, başörtüsü serbestliğinin kelebek etkisiyle üniversiteler ve kamudan sonra TBMM'ye kadar ulaştığını ifade ederek, "Toplumda başörtüsü konusunda ortak bir uzlaşma vardı. Bunun en güzel örneğini Memur-Sen'in başlattığı 'Özgürlük için 10 Milyon İmza' kampanyasında gördük. Bu uzlaşma kültürü ve hoşgörüyü, başörtüsünü siyasete ve Meclis'e taşıdı" dedi.

Bugünlerde ülkemizin özgürleşmesi ve demokratikleşmesi adına büyük adımların atıldığını belirten Özdemir, "Kadınlar için gerçek anlamda seçilme hakkı 31 Ekim 2013 tarihinde kazanıldı. Başörtülü kadınlar herhangi bir yasak olmamasına rağmen Meclis'te temsil edilemiyordu. Bu tabunun yıkılması, zor da olsa, bedeller ödense de, hepimizi sevindirdi" şeklinde konuştu.

Bundan sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını vurgulayan Özdemir, "Önümüzde bir zamanlar hayal

edilmesi bile mümkün olmayan alanlar açıldı. Türkiye bundan sonra başörtülü genel müdür, müsteşar, milletvekili ve bakanlara hazırlanıyor. Milli Eğitim Bakanlığı çalışanı olarak bizler de bundan sonra diğer hemcinslerimizle beraber bakanlığın değişik birim ve kademelerinde eşit koşullarda var olacağız. Kamusal alanda kadınlar artık kılık kıyafetiyle değil, üretecekleri işlerle değerlendirilecek ve var olan kapasite ve potansiyelini yasaklarla mücadelede değil, kalkınmış ve müreffeh Türkiye'yi inşa edecek bir neslin yetiştirilmesi için kullanılacaklar" ifadelerini kullandı.

Bütün olumsuzlukları birlikte aşmanın yollarını aramaları gerektiğini kaydeden Safiye Özdemir, şunları söyledi:

"Her yerde birlik ve beraberlik içinde olalım. Güneydoğu için böylesi bir durum söz konusu. Bu demektir ki, kadınları, yaptığımız işin gerekliliğine inandırdığımızda, onları çalışmalarımıza dâhil ettiğimizde, olumsuzlukları aşmamamız için hiçbir neden yoktur. El birliği ile çalışalım, bölgede kadın komisyonu olmayan hiçbir il bırakmayalım."

Şimdi Örgütlenme Zamanı

Hatun ÖZKÜMÜŞ

Kadınlar Komisyonu
Başkan Yardımcısı

Eğer yürüdüğünüz yolda hiçbir engel yoksa o yol sizi hiçbir yere götürmez

Bernard Shaw

-Kadın tüketici bir varlık mıdır?

-Kadının elinden üreticiliğini almanın maliyeti nedir? Bu maliyet kime çıkar?

-Parasal değer üreten kadın, sosyal değer üretemez mi?

-Örgütlü toplumda kadının kendi sorumluluğu nedir?

Altı çizilmesi gereken soru şudur: Ekonomik bir varlık olarak kadın, hızla çalışma alanlarına katılırken, aynı ölçüde çalışan, para kazanan birey olmanın sosyal gereklerine yeterince uyabilmekte midir ya da bu alanda neden geri kalmıştır? Buna birçok sebep sayabiliriz fakat çoğu zaman engellemeler kendi içimizde başlar. Dış etkiler ise çevremizde büyür. 'İşim var, o halde mutluyum.' Bu bir Japon atasözüdür. Bizim çalışan kadını, çalışmaya, sadece eve giren paranın oranını artırarak daha rahat, mutlu bir aileye sahip olmak olarak bakmamalıdır. Bize göre asıl sorulması gereken, ortaya çıkardığımız artı değerler paralelinde sosyal sorumluluklarımızı yerine getirip getiremediğimizdir. Bizler sosyal hayatta, özellikle de mesleki ve sivil örgütlenmede, hak ettiğimiz yeri dolduramazsak, birileri yerimizi alacaktır. Bugüne kadar adımıza başkalarının kararlar almamasından sıkıntı çekmedik mi? Etik değerlerimizi değiştirmeye bizi zorlamadılar mı? Medeniyete giden yolu, 'modernizmden geçer' şeklinde tanımlayarak, toplumu değiştirmeye kadın üzerinden gitmediler mi? Tüm bu soruların cevaplarını kafamızı çatlatırcasına yorarak aramalıyız.

Biz kamuda çalışan kadınlar, iş hayatının bütün müspet gereklerini yerine getiren, yaptığı işte nitelikli, yasal hak ve sorumluluklarını bilen, aranan, güvenilen, ihtiyaç duyulan, sosyal hayatta katılımcı, girişimci, soran, sorgulayan, değer üreten, sıkıntılara direnerek örgütsel faaliyetlerini yürütebilen kadınlar olmalıyız. Mesleki ve sivil örgütlenmede etkin yer alarak kendi sözümüzü söylemeliyiz. Hiç kimse, kimseye hak ve özgürlük vermez. Başkalarının verdiği nimetler başış alınmış emanet gibidir, geçicidir. Gayret ve çabalarımızla bir yerlere gelmeliyiz. Çünkü kendi kazanımlarımız bizim alın terimizdir.

-Örgütlenmiş bireyler ne kazanır?

-Sendikalı olmak ne anlama gelir?

'Sen değiştiğinde, talihin de değişir' der Portekiz atasözü. Örgütlenme, aynı işi yapan kimseler arasında dayanışma, özdeşlik ve güven duygusunu geliştirir, dayanışmayı artırır, geniş düşünmeye yardım eder, mesleki gelişmenin önünü açar, işimizi doğru yapmamızı sağlar. Biz çalışanların ekonomik güvenliği her bakımdan başarı kazanmamıza bağlıdır. Kaldı ki biz kadın çalışanların ekonomiden daha fazlasına ihtiyacımız vardır. Gelişen ve değişen toplumsal sürecin doğurduğu sorunları örgütlenme ile aşabiliriz. Sivil örgütlenme paylaşımcılığı da artırarak yaşamın tadını artırır.

Kuşkusuz günümüz kadını çağdaş toplumda kendisine sağlanan eğitim alma, bir işte çalışma, sosyo-ekonomik değer kazanma gibi haklarını kullanmada başarısını göstermektedir. Şimdi pek çok meslekte, özellikle de eğitim alanında sayılarını hızla artırmaktadır. Eğitimciler, bugünü doğru yaşayıp, geleceğin şekillendirilmesinde görev alan emektarlardır. Teşkilatta süreklilik esastır. Yeni katılımlar, üretilen kaliteli işler sendikamızın gücünü artırır. Sendikamız, kendimizi geliştirebileceğimiz bir alandır. Mesleki ve sivil etkinliklerimizi yürütürken, kendi öznel birikimimizi, yeteneğimizi geliştiririz. İç huzurumuzu artırarak, sosyal hayatta yerimizi alırız.

Bugün sendikamız aracılığıyla kadınların çalışma koşullarını iyileştiren birçok kazanım elde ettik. Bireysel ve örgütsel çalışmalarımız, medeniyet değerlerimizin inşası içindir. Aslında heyecanlı yürüyüşümüz bundandır. Çocuklarının geleceğini, bugünü ve yarını birbirinden koparmadan, problemleri bir bütün olarak düşünen ve çözüm arayan bir örgütüz. Bunun kıymetini bilmeliyiz. Daha donanımlı olmak için uğraşmalıyız. Planlı ve programlı çalışmalıyız. Haklarını bilen, kendini yenileyen, sürekli okuyan bireyler olmalıyız.

Hedefe odaklanarak, sorumluluk alanımızı genişleterek, iyi niyet ve gayretimizle, birlik ve beraberlik içinde daha çok çalışarak güçlü ve güzel yarınlara ulaşacağımıza inanıyoruz. Gücümüzü inanmışlığımızdan ve gönüllülüğümüzden alıyoruz. Üzerinden yüz binlerce insanın gelip geçeceği köprüler kurmak dileklerimizle...

Hedefimiz, Hayatın Her Alanında Kadınların Etkinliğini Artırmak

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Vekili Fatma Kurtçuoğlu, hedeflerinin, hızla değişen toplumsal dinamiklerde, başta sendikal faaliyetler olmak üzere, eğitim, çalışma hayatı, siyasi ve sosyal hayatın her alanında kadınların etkinliğini artırmak olduğunu söyledi.

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu Bölge Toplantısı'nı Mersin ve Gaziantep'te gerçekleştirdi.

Mersin, Adana, Niğde, Karaman, Hatay ve Osmaniye Kadınlar Komisyonu Başkan ve üyelerinin katıldığı Akdeniz Bölge Toplantısı'nda konuşan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkan Vekili Fatma Kurtçuoğlu, hedeflerinden birinin, hızla değişen toplumsal dinamiklerde, kadınların, başta sendikal faaliyetler olmak üzere, eğitim, çalışma hayatı, siyasi ve sosyal hayatın her alanında etkinliğini artırmak olduğunu belirterek, "Kadınların söz konusu alanlarda varlık göstermeleri Avrupa'da ancak 19. yüzyılda görülmeye başlanmıştır. Bizde ise 19. yüzyılın son çeyreğinde kadınların eğitimi ve eğitim yoluyla meslek edinebildiklerini görüyoruz. Özellikle II. Abdülhamit, hem eğitim kurumlarını yaygınlaştırmış hem de muallim mekteplerini açarak kadınların eğitimine özel önem vermiştir" dedi.

Sahip oldukları kimlikle, korkmadan, çekinmeden ve hiç bir komplekse kapılmadan sorunlarını dile getirmek ve çözmek istediklerini kaydeden Kurtçuoğlu, şöyle konuştu:

"Yılların verdiği suskunluğu, küskünlüğü ve kırgınlıkları bir kenara bırakıp üzerimize düşen sorumlulukları yerine getireceğiz. Etkin ve örgütlü bir şekilde gündemi takip ederek belirlemek istiyor; görmezden gelinmeyi, yok sayılmayı ya da bizi vitrinde birilerinin temsil etmesini istemiyoruz. Genel yetkili sendikamızın örgütlü bireyleri olarak, güçlü bir şekilde toplumdaki yerimizi almak istiyoruz."

'Rakamlarla 28 Şubat' Çalışmamızın Birçok Faydası Olacak

Gaziantep, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya ve Kilis Kadınlar Komisyonu Başkan ve üyelerinin katıldığı Güneydoğu Anadolu Bölge Toplantısı ise, Genel Merkez

Kadınlar Komisyonu Başkan Yardımcısı Habibe Öçal'ın açılış konuşmasıyla başladı.

"Rakamlarla 28 Şubat" çalışmasıyla ilgili bilgi veren Öçal, Kadınlar Komisyonu olarak, o dönemde hukuk dışı yöntem ve dayatmalarla haklarında açılmış soruşturma ve yürütülmüş yargılamalar neticesinde mağdur edilen ve mağduriyetleri hala sürmekte olan herkesin bu süreçte müdahil olmasını ve ses vermesini istediklerini ifade ederek, "Sizlerden gelecek olan verilerle yapacağımız bu çalışmanın birçok faydası olacak. 28 Şubat kararlarıyla okuma ve çalışma hakları ellerinden alınanların sayısının tam olarak bilinmemesi, bu sorunun yol açtığı vahim boyutların görülmesini de güçleştirmektedir. Bu konuda afaki konuşmak yerine, somut veriler üzerinden söz söylemek artık bir gerekliliktir. Bu açıdan konuya sağduyuyla yaklaşip konuyla ilgili bir veri toplama çalışmasının acilen yapılmasının zorunluluğu ortadadır. İstatistiklere dayanan böyle bir çalışma, hem ulusal hem de uluslararası arenada haklılığımızın belgesi olarak elimizi güçlendirecektir. Bizler bu hukuk dışı süreçte mağdur edilen herkesi yaşadıkları mağduriyeti konu alan bir özgeçmiş ve iletişim bilgileriyle bize ulaşmaya davet ediyoruz" şeklinde konuştu.

“Ebru, Güzelliğin Suda Hayat Bulan Efsanesidir”

Bahtiyar Hira. Niğde’de doğan, beş çocuklu bir ailenin 3. kızı. Niğde’de doğdu, Ankara’da büyüdü. Belli bir süre Anadolu’da dolaştıktan sonra tekrar Ankara’ya geldi. Erken verilen bir kararla 16 yaşında evlendirildi: Ne çocuk olduğunu bildi ne de gelin... 19 yaşında iki çocuk annesi oldu. Eşinin amansız hastalığa yenik düşmesiyle 33 yaşında dul kaldı. Dışarıdan lise eğitimine başladı, ayrıca el sanatları, yorgan dikme, bilgisayar kurslarına gitti. El sanatları hocasının çalıştığı bir eser sayesinde tezhiplerle tanıştı ve bu alanda çalışmaya karar verdi.

“Ben ebruya, eşimi kaybettiğim bir dönemde başladım. Psikolojik olarak çöküntüdeydim ve tedavi görüyordum. Çok sakinleştim, hayata bakış açım farklı oldu, insanlara kızgınlıkla hiç bakmıyorum, daha hoşgörülüyüm” diyor Bahtiyar Hira.

Hira, desenlerle, renklerle sakinleştiğini ve huzur bulduğunu fark ettiğini söylüyor: Başka bir sınıfta ebru yapılırken gördüm ve adeta büyülendim. Böylece ebru ile tanıştım ve devam ediyorum. Ebru, güzelliğin suda hayat bulan efsanesidir. Ebru öyle bir sanat ki, ruhların haykırışıdır kimi zaman...

Fatma Kurtcuoğlu ve Habibe Öçal, Bahtiyar Hira ile ebru sanatını konuştu.

Bahtiyar Hira kimdir?

Sanatla tanışması ne zaman başladı?

Bahtiyar Hira, Niğde’de doğan, beş çocuklu bir ailenin 3. kızıdır. Niğde’de doğdum, Ankara’da büyüdüm, Ankara’da evlendim. Belli bir süre Anadolu’da dolaştıktan sonra tekrar Ankara’ya geldim. Erken verilen bir kararla 16 yaşında evlendirildim. Anadolu deyimiyle ‘Ne çocuk olduğumu bildim ne de gelin...’ 19 yaşında iki çocuk annesi. Eşimin amansız hastalığa yenik düşmesiyle 33 yaşında dul kaldım. Hem de 13 ve 14 yaşlarında iki çocuğunun sorumluluğu ile. Dışarıdan lise eğitimine başladım. Ayrıca el sanatları, yorgan dikme, bilgisayar

kurslarına gidiyordum. El sanatları hocamızın çalıştığı bir eser sayesinde tezhiple tanıştım. Ve bu alanda çalışmaya karar verdim. Desenlerle, renklerle sakinleştiğimi ve huzur bulduğumu fark ettim. Başka bir sınıfta ebru yapılırken gördüm ve adeta büyülendim. Böylece ebru ile tanıştım ve devam ediyorum.

Tezhip sanatına devam ediyor musunuz?

Ben 7 yıl tezhip eğitimi de aldım. Şu an asıl alanım ebru olmakla birlikte tezhip ve kaat'ı sanatını da yardımcı alanlar olarak beraber devam ettirmektedirim. Benim çalışmalarım farklıdır, çünkü ilgilendiğim sanatları her birinde ayrı yansıtmayı seviyorum. Sanatlar bir araya geldiği, birleştiği zaman çok daha güçlü oluyor.

İcra ettiğiniz sanat iç dünyanızı yansıtır

Farklı sanatları aynı anda çalışmak veya beraber yorumlamak zor olmuyor mu?

Bana göre sanat, yaratan ve yaratılmış arasında bir köprüdür. Kişinin icra ettiği sanat, onun iç dünyasını yansıtır. Hal böyle iken, bu sanatlar zaten kardeş sanatlar, birbirini tamamlayan sanatlardır. Hepsi bir araya geldiği zaman çok daha güçlü eserler ortaya çıkıyor. Hat sanatını da kullanıyorum ama tezhiple ebru arasındaki ilişki hat sanatına göre daha yakındır.

Kaat'ı sanatı nedir? Ebru sanatının bir türevidir mi?

Hayır kesinlikle türevidir değil, apayrı bir sanattır. Kaat'ı, kâğıt ve deri üzerinde ince oyma sanatıdır. Güzel yazı ve motifleri oyarak başka bir kâğıt veya madde üzerine yapıştırma diye de tanımlanabilir. Özellikle XIV. yüzyıldan beri uygulanan deri oymacılığının etkisiyle ortaya çıkmıştır. Kaat'ın ayrı bir sanat kolu durumuna gelişi, XV. yüzyıl ortalarına rastlar. İlk büyük sanatçının Abdullah Kaat'ı olduğu ve Herat'ta yetiştiği bilinmektedir.

Ruhu Olan Şeyleri Seviyorum

33 yaşında ebruya başladığınızı söylediniz. O günden sonra ebruyla hemhâl oluşunuzla beraber hayata bakış açınız değişti mi?

Ben ebruya, eşimi kaybettiğim bir dönemde başladım. Psikolojik olarak çöküntüdeydim ve tedavi görüyordum. Çok sakinleştim, hayata bakış açım farklı oldu, insanlara kızgınlıkla hiç bakmıyorum, daha hoşgörülüyüm. Estetik olarak da farklı, daha farklı bir bakış açım var. Ruhu olan şeyleri seviyorum. Ebruya baktığınız zaman onu içinizde hissetmelisiniz. Örneğin bir çiçek mo-

tifinde bütün yapraklar dik dururken, birinin aşağı doğru solgun görüntüsü size belki ölümü, belki eskimişliği hatırlatacaktır. Belki de onu hiç görmeyecek, baştaki yeni çıkmış filizi göreceksiniz. Asıl olan, tekneye boya atıp çiçek yapmak değil, ruhu olan motifler yapmak. Oradaki ince çizgi külli irade ve cüzi irade, siz cüzi iradenizle orada bir şeyler yapmaya çalışıyorsunuz fakat külli iradenin etkisini sonra görüyorsunuz. Ayrıca oraya aktardığınız bir iç dünyanız var, gönlünüz var, sessiz çılgınlığınız var.

Sessiz Kalam

Burada ebru sözsüz kelimedir diyorsunuz

Sizin kendinize bile söyleyemediğiniz şeyleri, isterseniz de istemeseniz de, ebruya yansıtırsınız. Bazen bir 'elif'in dik duruşu, bazen bir 'vav'ın kul oluşudur... Ebru, kimi zaman karanfil güzelliğidir, kimi zaman lale, kimi zaman gül...

Ebru, güzelliğin suda hayat bulan efsanesidir. Ebru öyle bir sanat ki, ruhların haykırışıdır kimi zaman...

Ebru el yazısı gibidir; baktığınızda hangi sanatçıya ait olduğunu hemen anlarsınız. Üstelik bir ebrunun bir eşini daha yapmak mümkün değildir. Rabbimin Vahdet sırrını, teklifini, eşi benzeri olmadığını görmektir. Ebru sanatı, kendisine gönül verenleri çeker benliğine, renklerine katar, yok eder. Gönüllü yok oluştur, benliğinden vazgeçmiştir bu, ebru sessiz kalam vesselam...

Ruhumuzu da Zenginleştirmeliyiz

Her isteyen, beğenen ebru sanatıyla ilgilenebilir mi?

Tabiki ilgilenir. Her insanda yetenek vardır. Hangi alanda olduğunu keşfetmek çok önemlidir. Ayrıca istikrarlı bir şekilde çalışmak ama körü körüne baltanı bileylemeden odun kırmaya çalışmak değil. Ruhumuzu da zenginleştirmemiz lazımdır.

Ebru sanatında da 'geleneksel (doğal) malzemeler mi? modern malzemeler mi?' dediğimizde tercihiniz hangisi olur?

Günümüzdeki malzemeler çok daha iyi ama yine doğal malzemeler tercihim. Toprak boya ile yaptığım bir ebruyu üç sene astım ve güneşte beklettim. Hiçbir solma olmadı. Aslı toprak olan boya sağlam boya. Sentetik boya ile yapılan çalışmalar yağlı boya ve vb. mutlaka soluyor.

Eski dönemlerde kıt imkânlarla yapılan ebru çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Çok değerli ve çok güzel buluyorum. O imkânsızlıklara göre çok güzel eburlar yapılmış. Ben cilt sanatıyla da uğraşıyorum. Eski el yazması ya da eski basım kitaplar geliyor, onların iç kapaklarında tekke tarzı taraklı eburlar bulunuyor.

Osmanlı cilası yapılmış ebrular oluyor. Hangi ebrunun hangi tekkeden çıktığını anlayabiliyorsunuz. Tam anlamıyla şahane.

Kadınlar, Günümüze Kadar Ötelendikleri Alana Çok İyi Bir Giriş Yapmış Durumdalar

Sanat nahif bir iş. Geleneksel sanatlar denince hep erkekler ön planda. Neden nahif olan Kadın geçmişte ve günümüzde geleneksel sanatların önderleri olamadılar?

Türk toplumunda, hatta bütün dünyada kadın olmak zordur. Kadınların büyük kısmı sanattan belli nedenlerden dolayı haberdar olamadılar. Kadınlarımızın çocuk doğurmaktan, yetiştirmekten, evi düzenlemekten; tarla, bahçe yapmaktan sanatla uğraşmaya fırsatları olmamış. Halbuki Anadolu'da yapılan el sanatlarında kadınların ortaya koydukları ürünler, onların ne kadar sanatçı bir ruha sahip olduklarını göstermektedir. Osmanlı döneminde kadın sanatçılar, gerek geleneksel sanatlarda gerekse modern sanatlar dediğimiz resim sanatında eserler vermişlerdir. Bu eserler, o döneme ait kadına bakış açısıyla kayıt altına alınmamış ve kaybolmuşlar. Yeni yeni kadınlarda farkındalık gelişmeye başladı. Kadınlar azmediyorlar ve çalışıyorlar. Artık günümüzde çok sayıda kadın hattat var. Kadınlar, günümüze kadar ötelendikleri sanat alanına çok iyi bir giriş yapmış durumdalar.

Diğer Sanatları Ebru Sanatına Yardımcı Olarak Kullanıyorum

Profesyonel bir ebrucu olarak ebru tercihlerinizi gelenekselden mi, yoksa modernden yana mı kullanırsınız?

Ben gelenekselden yanayım. Yalnız bu hep aynı şeyleri aynı şekilde yapmak anlamına gelmez. Geleneğe uygun yeniliklerin peşinde koşmak lazım. Tabiki estetiği bozmadıktan ve yaptığınız sanatın ruhuna aykırı olmadıktan sonra bence yenilikler olabilir. Daha önce tezhiplerle ebru, ebru ile kaat'i bir arada kullanılmamıştı. Ebru, daha önce yardımcı bir zanaatken, bugün sanat haline geldi. Bu önemli bir şey. Ben diğer sanatları ebru sanatına yardımcı bir sanat olarak kullanıyorum. Bu çok önemli bir yenilik.

Uluslararası sergiler açtım dediniz.

Nerelerde açtınız?

Kanada, Japonya ve Avustralya'da sergiler açtım ama buralara kendim gidemedim. Danimarka, Yunanistan, Bulgaristan, Irak, Fas, Arnavutluk ve Uganda'da açtığım sergilere kendim de katıldım, çok fazla ilgi vardı.

Tasarım Çalışmalarına ve Yeniliklere Önem Veriyoruz Sanat hayatınızı nasıl devam ettirmeyi düşünüyorsunuz?

Güzel sosyal projeler geldiği zaman değerlendiriyoruz. Serebral Palsili-Beyin Felçli Çocuklar Derneği (SERÇEV) yararına ve Gazze'ye destek için bir sergi çalışması yapmıştık. Ben otuz kadar eserle katıldım. Şu an Keçiören Belediyesi bünyesinde sanat danışmanlığı yapıyorum ve haftanın iki günü gidiyorum.

Son yıllarda sanat alanında yapılan kapsamlı çalışmaların daha da yaygınlaştırılıp özendirilmesi düşüncesinden hareketle Bahtiyar Ebru Evi'ni açtım. Ankara'nın önemli sanat merkezlerinden biri olma yolunda hızla ilerlemektedir. Ebru sanatının, geleneğine uygun, asli unsurlarını muhafaza edecek şekilde icra edildiği atölyemizde, zengin malzemeye, kütüphaneye, tasarım çalışmalarına ve yeniliklere önem veriyoruz. Bahtiyar Ebru Evi meraklı gençleri ve sanatseverleri Ankara'da ebru ile buluşturmaktadır.

Bu güzel söyleşiden dolayı size teşekkür ediyoruz. Bana bu imkânı verdiğiniz için ben teşekkür ederim.

Küreselleşen Dünyada ve Türkiye’de Kadın Sendikacılığı

Ayfer YILMAZ
Kadınlar Komisyonu
Başkan Yardımcısı

Sendikamızın örgütsel gücünü artırmak, toplumsal etkinliğini pekiştirmek ve değerleriyle barışık yeni nesillerin yetiştirilmesi için güçlü bir kadın oluşumunda var olan kapasite ve potansiyelimizi sonuna kadar kullanacağız. Kendi sorunlarımızı ve meselelerimizi ancak kendimizin çözeceğine ve üstesinden geleceğine inancımız tamdır.

Geçen yüzyılda baş gösteren büyük savaşlar ve toplumsal direnişler kadın istihdamının artmasını ve kadınların sendikalarda kendilerine yer arama mücadelesinin de başlangıcı olmuştur. Teknolojinin, ulaşımın, haberleşmenin ve iletişimin hızlı bir seyir aldığı küreselleşen dünyada ve ülkemizde bu gelişmelere rağmen kadının sendikal örgütlenmede ve sendikal faaliyetlere katılmada erkeklerin gerisinde kaldığı bilinen bir gerçektir. Erkekler ve erkek egemenliğindeki sendikalar baştan beri kadınların iş gücüne katılımına karşı ciddi bir direnç gösterdiler. Günümüzde ise kadınların gerek kamusal alanda gerekse iş dünyasında görev ve sorumlulukları artarken, kamusal yetki ve temsilde dezavantajlı konumda kalmaları da var olan bir gerçektir. Kadınlar, sendikal politikaların tartışıldığı, belirlendiği alanlarda, yani yönetim kademelerinde yer alamıyorlar ya da almıyorlar. Burada şöyle bir gerçekten de söz edersek, ülkemizdeki bütün sendikaların tüzüklerinde kadın temsilden teorikte bahsedilirken, pratikte sendika yönetimlerinde yeteri kadar temsil edilmediği görülmektedir. Oysa kadınların sendikal örgütlenme içinde önemli görevler aldıklarında, yönetimlere geldiklerinde, gerek sendikaların yapısının gerekse sendikal politikaların ve stratejilerin daha toplumsal duyarlılık ve gerçekçi bir anlayışta olacağını söyleyebiliriz.

Eğitim-Bir-Sen Merkez Kadınlar Komisyonu’nun Türkiye genelinde yaptığı bölge toplantılarında şube kadın komisyonları ile değerlendirme toplantıları yapılmış; bu toplantılarda, “Kadınlar sendikal çalışmalarda neden yeterince yer almıyor, sendikal örgütlenmenin neresinde, sendikal faaliyetlerden niçin uzak duruyorlar, sendikal faaliyetlerde erkek hakimiyetinin kadınlara oranla daha fazla olmasının sebepleri nelerdir” gibi can alıcı sorular ve konular masaya yatırılmış ve kadın üye gözüyle değerlendirilmiştir.

Çıkan sonuçlar, bir bakıma Türkiye’de kadın sendikacılığının neden geri planda kaldığını da özetlemiştir. Bu sonuçlar, aynı zamanda toplumsal açıdan çözülmesi zorunlu olan çalışan kadın sorunlarını da gün yüzüne çıkarmıştır. Özellikle aile ve iş hayatındaki sorumlulukların çoğunun kadına yüklenmesi ve bu konuda eşlerin desteğinin yeterli olmaması, geleneksel kadın modelinin dışına çıkılamaması, toplumsal kimliklerin çeşitliliği, kadının geri planda görülüp ikinci sınıf insan muamelesine maruz kalması gibi toplumsal normlarla açıklanacak problemler öncelik kazanmaktadır.

Bütün bunlara baktığımızda, sorunların, hem toplumsal olgulardan hem de kadınların kendi kimlikleriyle bütünleştirdikleri birtakım sıkıntılardan meydana geldikleri görülmektedir. Bunların en

başında, kadın üyelerin büyük çoğunluğunda sosyal açıdan çekingenlik, girişimcilik eksikliği, yaşadıkları birtakım olumsuz uygulamaların sebep olduğu yılgınlık ve pasifize olma gelmektedir. Kadınların içinde buldukları toplumsal yapıdan kaynaklanan ve üzerlerinde görülmeyen bir baskı oluşturan toplumsal sendika anlayışı da kadın sendikacılığının önünde önemli bir engel teşkil etmektedir. Hala sendikacılığı siyasetle özdeşleştirmekten kaynaklanan, kadın sendikacılığına ön yargıyla bakılmakta, sendikacılığı erkek işi olarak görme ve yeterince tanımama gibi sıkıntıların varlığı ön plana çıkmaktadır. Kadınların zaman yönetimi konusunda sıkıntı yaşamaları ve faaliyetlere zaman ayıramamaları, sendikal örgütlenmeyi yeterince tanımadıkları için olumsuz etiketlenme korkuları, sendikal haklar konusunda bilinçsizlikleri, erkek katılımcıların fazla olduğu ortamlara katılmaktan çekinmeleri olumsuz etmenlerden bazılarıdır. Kadın sendikacılığının önündeki engellerden bazıları ise, kamusal zorluklardan ve yanlış sendikal uygulamalardan kaynaklanmaktadır. Kadın yöneticilerin gerek kamusal alanda gerekse sendikal yönetimlerde yeterli sayıda olmaması, kadın çalışanların erkeklere oranla daha fazla mobbinge maruz kalması, hala kreş sorununun çözülememesi, gerek okul idarelerinin gerekse kamu kuruluşlarının sendikal izin konusunda zorluk çıkarmaları kamusal zorluklara örnek teşkil etmektedir.

Devleti denetleyen en etkin mekanizmalardan biri, hiç şüphesiz, sivil toplum kuruluşlarıdır. Sendikalar da birer sivil toplum kuruluşu olarak hak ve özgürlükleri, adaleti öne çıkartan, uzlaşma kültürüne sahip, toplumsal değerleriyle barışık, eşitlikçi ve demokratik bir yapıya sahip olmak zorundadır. Sendikalar, eşitlikçi yapısının içerisinde mutlaka kadınlara yer vermeli, onların sendikal katılımlarını artırıcı mekanizmaları çalıştırmalıdır. Güçlü bir kadın katılımı, güçlü, dinamik ve toplumsal hassasiyeti fazla olan bir sendika demektir.

Şu unutulmamalıdır ki, kendi iç problemlerini çözmüş, evrensel değerlere ve uzlaşmacı kültüre sahip, çatışma kültüründen uzak ve toplumsal duyarlılığı fazla olan sendikalar aynı zamanda sosyal devletin de denetleyicileri ve teminatlarıdır.

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu olarak, hak ve özgürlük talebiyle çıktığımız bu yolda güçlü sendikal kadın oluşum sürecini başlatmış bulunmaktayız. Sendikamızın örgütsel gücünü artırmak, toplumsal etkinliğini pekiştirmek ve değerleriyle barışık yeni nesillerin yetiştirilmesi için güçlü bir kadın oluşumunda var olan kapasite ve potansiyelimizi sonuna kadar kullanacağız. Kendi sorunlarımızı ve meselelerimizi ancak kendimizin çözeceğine ve üstesinden geleceğine inancımız tamdır.

Etkin Faaliyetler Yapmayı ve Kadın Odaklı Politikalar Üretmeyi Hedefliyoruz

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, kadını, başta eğitim olmak üzere, kültürel, siyasal, ekonomik ve sosyal hayatın içine çekmeyi amaçladıklarını kaydederek, "Bu anlamda öncelikli hedefimiz, etkin, örgütlü faaliyetler yapmak ve kadın odaklı politikalar üretmektir" dedi.

Eğitim-Bir-Sen İzmir Şube Kadınlar Komisyonu İlçe Temsilcileri toplantısında konuşan Safiye Özdemir, kadınların dünyada ve Türkiye'de dezavantajlı gruplar arasında olduğunu belirterek, "Kadının eğitimi, sosyal ve siyasal hayata katılımı sorunlu alan olarak görülmektedir. Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu olarak, hepimizin ortak amacı, kadını, başta eğitim olmak üzere, kültürel, siyasal, ekonomik ve sosyal hayatın içine çekmektir. Bu anlamda öncelikli hedefimiz, etkin, örgütlü faaliyetler yapmak ve kadın odaklı politikalar üretmektir" şeklinde konuştu.

Tüm Renkleri Kuşatan Bir Sendikayız

Kadın cinayetlerinin basında çıkan haberlerle normalleştiğine dikkat çeken Özdemir, şöyle devam etti:

"Kadınların sudan bahanelerle öldürüldüğüne şahit oluyoruz. Kadını, Kürt ya da Türk, siyah ya da beyaz olarak ayırmıyoruz. Kimseye ambargomuz yok. Kadın ci-

nayetlerini önleyebilmek adına aile ve temel değerlerimize uygun olan kadın bazlı bütün ortak çalışmalara açığız. Tüm renkleri kuşatan bir sendikayız."

Tabuları Kırmalıyız

Kadınlar Komisyonu Bölge toplantılarına ilişkin değerlendirmelerde de bulunan Özdemir, kadınların sendikal alanı kadına ait bir alan olarak görmediklerini tespit ettiklerini dile getirerek, "Kadınlar sendikayı, erkek egemen bir alan olarak belleklerinde kabul etmiş. Kadınlar bunu aşip sendikal alana dâhil olmadıkları gibi, erkekler de o yolu açıp kadınlara fırsat vermiyorlar. Bizlerin bu noktada aidiyet duygusu yaratıp bu tabuyu kırmamız gerekiyor" ifadelerini kullandı.

Özdemir, İzmir Kadınlar Komisyonu ile ilgili olarak şunları söyledi: "İzmir'de farklı bir fotoğrafla karşılaşacağımızı tahmin edebiliyorduk. Sizleri birebir tanıyarak da burada bunu gördük. İzmir Kadınlar Komisyonu, çalışma disiplini ve aktifliği olarak farklı bir konumda. İzmir'de, son 3-4 aylık bir süreçte ortalama 400 arkadaşımızın katıldığı teşkilat toplantılarımızın dışında bir izlenimle karşılaştık."

Emek Sömürüsü, Ayrımcılık ve Şiddet Tarih Olsun

8 Mart 1857 tarihinde New York'ta 40 bin doküma işçisi, daha iyi çalışma şartları talebiyle bir tekstil fabrikasında greve başladı. Ancak polisin işçilere saldırması ve işçilerin fabrikaya kilitlenmesi, arkasından da çıkan yangında işçilerin fabrika önünde kurulan barikatlardan kaçamaması sonucunda çoğu kadın 129 işçi can verdi.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 16 Aralık 1977 tarihinde 8 Mart'ın "Dünya Kadınlar Günü" olarak kutlanmasını kabul etti.

Türkiye'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başladı. 1975 yılından itibaren de ülke genelinde yaygınlaşarak alanlara taşındı.

Kadın hak ve mücadelesinin sembol günü olan 8 Mart'ta daha iyi bir dünya ve hayat umudu taşıyan kadınlar olarak bir araya geldik. Şiddetten, ayrımcılıktan, ikinci sınıf kabul edilmeden uzak, yeni ve ümit dolu günler bekliyoruz. İnançımızdan, ırkımızdan, cinsiyetimizden ya da kılık-kıyafetimizden dolayı dışlanmak istemiyoruz.

Haklarına ve hayatlarına dair söyleyecek sözü olan Memur-Sen çatısı altında örgütlenen biz kadınlar için bu yılki 8 Mart çok daha anlamlı ve değerli. Yaklaşık bir yıl önce kamuda kılık-kıyafet özgürlüğü talebiyle başlattığımız "Sivil İtaatsizlik Eylemi", örgütlü mücadelemiz sonucunda başarıya ulaştı. Başörtülü ve başı açık tüm kadınlarımızın büyük bir ilgi ve özveriyle destek verdiği bu eylemimiz, onurlu ve kararlı duruşumuz sayesinde 30 yılı aşkın bir süredir devam eden ayrımcı, ötekileştirici ve kadına yönelik şiddet içeren yasağın kaldırılmasıyla sonuçlandı. Başlattığımız eylem ve mücadeleler sonucu bu yıl kadınların özgürleşmesi yolunda tarihi kazanımlar elde ettik. 8 Ekim 2013 tarihi, tüm kamu çalışanı kadınlar için, 5 Aralık 2013 tarihi ise kadın milletvekilleri için baskıcı ve utanç verici bir yasaktan kurtulmanın miladı oldu. Bu gelişmelere bağlı olarak daha birkaç yıl öncesine kadar hayal bile edemediğimiz alanlar bizlere de açıldı. Biz kadınlar artık kılık-kıyafetimizle değil, üreteceğimiz işlerle değerlendirilmek istiyoruz. Var olan kapasitemizi ve potansiyelimizi yasaklarla mücadelede değil, kalkınmış ve müreffeh Türkiye'yi inşa edecek, değerleriyle barışık bir neslin yetiştirilmesinde kullanmak istiyoruz.

Dünyada ve ülkemizde bugün kadınlar birçok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Kadın-erkek ayrımı yapmaksızın insanları en temel haklarından mahrum bırakan şiddet, savaş ve yoksulluk bu sorunların başında yer almaktadır. Ancak anne ve eş sorumluluklarından dolayı kadınlar bu olumsuzluklardan daha fazla etkilenmektedir. Eğitim hizmetlerine erişim, ucuz iş gücü istihdamı, sosyal ve siyasal alana katılım, karar mekanizmalarında yer alma ile ilgili göstergeler de bizlere kadınların deza-

vantajlı konumda olduklarını göstermektedir. Bütün bu sorunlara kalıcı ve gerçek çözümler üretmenin yolu kadının erkek herkes için fırsat ve imkânları eşitleyerek eşit imkânlarda adaleti sağlamaktır.

Kadına yönelik şiddet bir insanlık suçudur ve dünyanın tüm toplumlarında yaygın olarak rastlanan bir şiddet türüdür. Ülkemizde de kadına yönelik şiddet önemli bir toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Şiddet, sadece kadın ve erkeği değil, toplumun bütününe etkileyen sosyal bir problemdir. Şiddetin önlenmesi için toplumun her kademesinde bireysel ya da kurumsal bazda tüm taraflara önemli sorumluluklar düşmektedir. Hükümet, belediyeler, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler başta olmak üzere ilgili ve sorumlular bu konuyu çok boyutlu ve çözüme yönelik olarak ivedilikle ele almalıdır.

Yanı başımızdaki komşumuz Suriye'de, Irak'ta, Filistin'de, Myanmar'da ve İslam coğrafyasının çeşitli yerlerinde, savaş mağduru kadınların yaşadıkları dramlar hepimizin yüreğini sızlatmakta, bu kadınlar, gerek ülkelerinde gerekse sığınmacı olarak gittikleri ülkelerde şiddete, istismara, taciz ve tecavüze maruz kalmaktadır.

Kapitalist sistemin değer tanımaz, daha fazla kazanç elde etmek için her şeyi mübah gören anlayışı ve hırsı, ne yazık ki, kadın üzerinden aileyi ve toplumu yozlaştırmakta ve itibarsızlaştırmaktadır. Kadınlar tüketim kültürünün as elemanları olarak vakitlerinin çoğunu hızlı kentleşmenin modern hapishaneleri olan alışveriş merkezlerinde ya da kafelerde geçirmektedir. Kadınlarımızın iş gücüne katılımı ve üretime katkısının erkeklere oranla çok geride olmasında ataerkil toplum baskısı nedeniyle eğitim ve çalışma hayatından uzak tutulmalarının yanında değişen tüketim anlayışının da etkisi büyüktür.

Biz kadınlar, kadın sömürüsünün en yoğun yaşandığı alanlardan biri olarak medyayı görüyoruz. Özellikle yazılı ve görsel medyada kadın bedeninin ucuz reklam malzemesi olarak kullanılmasına, tüketim kültürünün kadın üzerinden körüklenmesine karşıyız. Medyanın kadın cinayetleri, kadına yönelik şiddet başta olmak üzere kadınlarla ilgili haberleri verirken istismardan ve sömürüden uzak bir şekilde, merkezde insan hayatının ve onurunun yer aldığı bilinciyle hareket etmesini istiyoruz.

Kadınları siyasi, sosyal, ekonomik hayatın dışına itmek isteyen anlayışa karşı her zaman örgütlü mücadelemizi sürdüreceğimize ve değerlerimizden aldığımız güçle kendi sorunlarımızı kendimizin çözeceğimize olan inancımız tamdır.

Dünya Kadınlar Günü vesilesiyle kadınlarımızın geleceğimizi inşa eden emeğine duyduğumuz saygı ve şükranı bildirmek isteriz. İnanıyoruz ki, kadınların inşa eden, birleştiren gücü tüm dünyada eşitlik, adalet ve özgürlüğün temininde öncü rol alacaktır.

Yapacağımız Daha Çok İş Var

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Akdeniz Bölge Toplantısı'nın ikincisini Alanya'da yaptı.

Toplantıda konuşan Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, bir ülkenin gelişmişliğinin, kalkınmışlığının, medeniyet seviyesinin kadınların o ülkedeki yeri ve konumuyla doğrudan ilgili olduğunu ifade ederek, "Hangi kalkınmış ve gelişmiş ülkeye barksak bakalım, kadınların toplumsal, siyasal ve kültürel hayatta etkin ve güçlü bir şekilde rol aldıklarını görüyoruz. Buna karşılık kadının ötelendiği, hayatın dışına itildiği ülkelerin ise medeniyet yarışında geri kaldıkları hepimizin malumudur. Her iki durum için de akıllarımıza onlarca örnek gelebilir. Meziyet, olumsuz değil, olumlu örnekler içinde yer almak; maharet, geride kalmak değil, yarışta önde olmaktır. Kanaatimizce ülkemiz bu tabloda kendi mensup olduğu medeniyet halkası içerisinde oldukça iyi bir yerdedir. Ama yeterli mi dersiniz, hayır! Ülkemizin, bizlerin, kadınlarımızın bu süreçte yapacağı daha çok şey var" şeklinde konuştu.

Eğitim-Bir-Sen'li kadınlar olarak, kendi meselelerine sahip çıkmak zorunda olduklarının altını çizen Özdemir, sözlerini şöyle tamamladı: "Sahip olduğumuz kimliğimizle korkmadan, çekinmeden, bunları dile getirmek ve çözüm üretmek istiyoruz. Yılların verdiği suskunluğu ve küskünlüğü bırakıp, üzerimize düşen sorumluluklarımızı yerine getirmek istiyoruz. Etkin ve örgütlü bir şekilde gündemi takip etmek, gündemi belirlemek istiyoruz. Görmezden gelinmeyi, yok sayılmayı ya da bizi vitrinde birilerinin temsil etmesini istemiyoruz."

'Erkeklerle Havale Et, Gelişmeleri Seyret' Kolaycılığına Kaçmayacağız

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Karadeniz Bölge Toplantısı'nın ikincisini Samsun'da gerçekleştirdi.

Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, kadınlar olarak modern hayatın içinde sıkıştırılmış kimliklerle yaşadıklarını, birçok kimliğe sahip olduklarını dile getirerek, şöyle konuştu: "En önemli kimliğimiz annelik. Anne olarak önemli yükümlülüklerimiz var. Eş olarak ev içinde sorumluluklarımız erkeklerden daha fazla. Her birimiz bu kimliklerimizin yanında, öğretmen, memur, evlat, kardeş ve sendikacıyız. Bizler uzun bir süredir örgütlü mücadelenin içinde olmaktan çekinen bu ülkenin Eğitim-Bir-Sen üyesi kadınları olarak yeni bir başlangıç yaptık. Sorumluluklarımızın farkında olup değerlerimizi merkeze alarak yaşayacağımız bir hayat için mücadele edeceğiz. Haklarımızı aramak, bizi mağdur eden haksızlıklara karşı durmak mücadelesinde, 'erkeklerle havale et, gelişmeleri seyret' kolaycılığına kaçmayacağız. Sorumluluk alacağız, mücadeleyi başlatacağız ve sizlerden de destek isteyeceğiz. Sadece kadınlarla ilgili konularda değil, öznesinde kadının yer aldığı durumlarda değil, her konuda, her alanda çalışma yapacağız, çözüm geliştireceğiz. Sendikamızın faaliyetlerine, hak arama mücadelesine eşlik edeceğiz."

Hayatın her alanında kadınların yer alması, adaletin hâkim olması için var güçleriyle çalışmaları gerektiğini vurgulayan Özdemir, "Kadınlar Komisyonu olarak aktif, atak ve cesur olacağız; hayatın içinden, insanların hayatlarına dokunan faaliyetler yapacağız. Sizler, her biriniz, bulunduğunuz illerin, ilçelerin öncülerisiniz. İnsan hakları, kadın hakları, çalışma hayatı, kadın emeği ile ilgili gündemlerde siz önde olmalı; bu konularda basın ilk demec istediği kişiler arasında sizler yer almalısınız" diye konuştu.

Özdemir, 'bir insanı kurtaran, bütün insanlığı kurtarmış olur' anlayışıyla hep birlikte var güçleriyle çalışacaklarını sözlerine ekledi.

Güçlü Bir Ses Haline Gelmek İçin...

Hayrunnisa ÖZER

Eğitim-Bir-Sen Konya Şube
Kadınlar Komisyonu Başkanı

Egemenler, tarih boyunca stratejilerini kadın üzerinden gerçekleştirmeyi öncelmişlerdir. Bunun başka nedenleri olsa da kadını metalaştıran, bir nesne olarak kullanılmasını amaçlayan olumsuz sosyal politikaların aracı olarak kullanıldığını da zaman içinde fark ettik.

Bizler kadın üzerinden hedeflenen egemen stratejilere rağmen toplum içinde kendimize bir yer açmaya çalıştık. Çalışma hayatına erkeklere göre çok geç başladık. Doğal olarak da çalışma yaşamındaki statümüzü yavaş yavaş geliştirebildik. Bunu yaparken ne karşı cinsi ne de kendimizi suçlamayı doğru bulmuyorum. Bir durum tespiti yapıyorum.

1400 sene önce kadının insan sayılıp sayılmayacağını tartışıldığı bir dünyada, bugünün medeniyetinin dahi ulaşamayacağı hakları kendisine tevdi edilen kadın, zaman içerisinde bu haklarını kaybetmiş ve unutturulmuştur. Bugün için yapılması gereken, Hakk'ın verdiği, Resulünün deklare ettiği haklarımızı öğrenip, âleme en gür seda ile haykırıp, gereği için çalışmalar yapmak olacağına inanıyorum.

O halde bu bir süreçtir ve bu süreç çok kolay geçmeyecektir. Belli mücadeleler gerektirecektir. Bu mücadeleleri gerçekleştirirken, ne erkekler düşmanımız ne de biz onlardan ayrı bir varlığımız. Kur'an'ın bize bildirdiği üzere ancak 'birbirimizin tamamlayıcısı' durumundayız. Ayrıca günümüzde çalışma hayatında erkeği köleleştiren bir zihniyetin kadınlara insafli davranacağını beklemek çok büyük bir iyimserlik olur kanaatindeyim.

Amacımız, anneliğimizi ve kadınlığımızı unutturmadan, ki bu çalışma sistemi ile çok mümkün olmasa da, köleleştirilip, sömürülmeden çalışma hayatında olabilmemizin mücadelesi içinde bulunmak, kadınıyla erkeğiyle bu mücadeleyi verebilmek daha iyi yarınlara elde edebilmek için sendikal mücadelede biz kadınların da güçlü bir ses haline gelmemiz şarttır.

Çalışma yaşamında egemenler kadın kadar erkeğe de zulmetmektedir. Bunu da kabul etmek lazımdır.

İçinde kadının olmadığı bir mücadele başarılı olmaz. Kendi problemlerinin başkası tarafından çözülmesini beklemek de gafilliktir. Bu nedenle okuduk ve zor olan çalışma hayatında yer aldık. Ekonomik şartlar, 30 yıl önce toplumumuzun zihinsel yapısı, örtümüz yüzünden okullara alınmamamız, çalışmaya başladığımızda hakeza değişik zihin yapılarının üzerimizdeki operasyonların, beni daha çok çalışmaya ve mücadele etmeye, kendimi daha çok yenilemeye sevk etmiştir.

Günümüzde kadınların insanca yaşamak için daha adil, eşitlikçi ve barışçı bir dünya için çalışmaları gerekmektedir. Savaşmadan, kaba kuvvet kullanmadan, baskıdan ve rekabetçi otoriter yöntemlerden kaçınarak, parayı ve bilgiyi insanları ezme ve susturmak için kullanmadan kendi taleplerimizi yaşama geçirme gücümüzü elde etmemiz lazımdır.

İnsan olarak iyi koşullarda yaşamayı istemek ve bunun için çalışmak zorundayız.

Yaşadığımız her yerde bizi ilgilendiren her türlü karara katılma hakkı ve sorumluluğumuzu unutmamamız lazımdır.

Birbirimizle dayanışma içinde olmalıyız. Yaşadığımız zorluklarla başa çıkabilmek için gerekli beceri, eğitim gibi imkânlardan daha fazla yararlanmalı ve bilgimizi yaymalı, yaşadığımız dünyada kadınları ilgilendiren her konuda çalışmalar yapmalıyız. Ortak sorunlarımız için ortak çözümler ve hedefler belirlemeliyiz. Bunları yaparken, kendimizi yeni egemenlerin eline bırakmadan Allah'a teslim olarak her birimiz üzerine düşeni layıkıyla yerine getirmeliyiz.

İnsanlık, kadının şefkat elinin kendisine değeceği günleri beklemektedir. Kadının kadın gibi yaşayacağı, insanın insan gibi hissedeceği günlerin gelmesi dileyile.

Kadınlar Komisyonu Marmara Bölge Toplantıları İstanbul ve Bursa'da Gerçekleştirildi

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Marmara Bölge toplantıları, İstanbul ve Bursa'da gerçekleştirildi.

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir ise, yüzde 53'ü kadın olan eğitim camiasında eğitimin genel problemlerinin yanında kadınların da sorun ve taleplerinin olduğunu belirterek, "Bu istek ve taleplerimizi yetkililere iletmenin, bunlara çözüm istemenin en etkin yolu örgütlenmekten geçmektedir. Bunların, güçlü bir örgütlülükle dile getirildiği takdirde karşılık bulacağını biliyoruz. Bunun en güzel örneğini kamuda sivil itaatsizlik eyleminde gördük. Sendikamızın başlattığı sivil itaatsizlik eylemiyle 12 milyon 300 bin imza toplanmıştır. Darbe ürünü olan kamuda kılık-kıyafet yönetmeliği bu örgütlü mücadelemiz sonucu otuz yıl sonra kaldırılmıştır. Şimdi kadınlarımız inançları ile ekmekleri arasında bölünmüşlük duygusu yaşamadan mesleklerini icra ediyorlar. Çalışma hayatında fark-

lı, özel hayatında farklı davranma zorunluluğu ile çifte kimlik baskısı altında ezilmeden özgüvenleri yüksek, daha özgür, daha dinamik ve daha verimliler" diye konuştu.

Kadınlar Komisyonu olarak, 28 Şubat Davası'nın görülmeye başlandığı ilk gün Ankara Adliyesi önünde basın açıklaması yaptıklarını hatırlatan Özdemir, "Müşteki olarak halen duruşmaları takip ediyoruz. Sizlerden bu konudaki en büyük beklentimiz, 'Rakamlarla 28 Şubat' çalışmamıza destek vermeniz. Bu çalışmadaki amacımız, 28 Şubat darbesi sonucu eğitim ve çalışma hayatından mahrum bırakılan insanlarımızın sayısına ulaşmaktır. İstatistiklere dayanan böyle bir çalışma hem ulusal hem de uluslararası arenada haklılığımızın belgesi olarak elimizi güçlendirecektir. Bu hukuk dışı süreçte mağdur edilen herkesi, iletişim bilgileri ile adresi üzerinden bizimle haberleşmeye davet ediyoruz" dedi.

Öğrencilerim Nerede?

Ayla ABAK

Edebiyat Öğretmeni

Imam-hatip lisesinin çok amaçlı salonu tıklım tıklımdı. Bu sefer salon, pek garip bir amaç için kullanılıyordu: Başörtülü öğretmenleri, başörtüsüyle tespit etme mekânı... O gün ilk defa başı açık arkadaşların başının açık olduğunu fark ettim. Onlar da bizim örtülü olduğumuzu iyice anladılar. Çok farklı olmadığımızı sanıyorduk oysa. Birlikte yiyip içtiğimiz, yorgunluğumuzdan dem vurduğumuz, birbirimize çay ikram ettiğimiz zaman farkında değildik bunun.

Müfettişler, bizden yana bir sıkıntılar olup olmadığını sorarken, yüz ifadelerini belirlemede zorlandıklarını görüyordum onların. “Ne sıkıntımız olacakmış? Ne saçma!” dememişlerdi. Başlarını iki yana sallamışlardı sadece. O zaman bir adım daha açıldı aramız.

Umurumda değildi, ceza alacak olmamız. Anlam-sız fişlemenin bitmesini sıkılarak beklemiştim. Sonraki günler, “Düdük öttü, hakem sahaya çıktı, geri dönüşü yok” diye bir cümle dolandı ortalıkta. Tanklar yürüdü. Sarı zarflar uçtu. Uyarı, kınama... Birkaç arkadaş başını açivermeseydi, yine umurumda olmayacaktı bütün bu olanlar. Aramızda soğuk mesafeler bırakan bir şeydi bu. Şaşkındım. Artık birlikte değildik hiçbirimiz. Herkes birbirinin düşüncesini okumaya çalışıyordu. Çayımız acıydı.

Görevden uzaklaştırmalar, boş geçen dersler, ders baskınları can sıkıcıydı. Okulda insanlar gruplaşıyordu artık. Peruk takanlar ayrı bir gruptu. Geri adım atmayacaklar ayrı bir grup... Kararsızlar, belirsiz noktalarda dolanıyorlardı. Baş açmaya karar vermiş olanların bir kısmı ağlıyordu. Bu işi yapmaya mecburuz diyorlardı. Anlamıyordum. Niçin bu kadar korkmuşlardı? Başörtümüzün bütün bunlarla ne ilgisi vardı? Niçin tırnak

uzatanlar ağlamıyordu? Sandalet giyenler? Yakası açık olanlar? Bir yönetmelik bizi kapı dışarı mı edecekti?

Bütün yetkili mercilere gittik. Sayımız gittikçe azalıyordu. Dirençli küçük bir grup kalmıştı koca okulda. Üzülüyordum; gruplaşmalara, sürgünlere, öğrencilerin karmakarışık olmuş zihinlerine, açığa alınıp tekrar gönderilmemize, tekrar açığa alınıp tekrar gönderilmemize, tekrar açığa alınıp...

Bahar gelmişti, kirazlar dallardan sarkıyordu; görmüyorduk. Sabrımız sınanıyordu. Yalnızlaşıyorduk. Derslerimizde öğrencilere not tuttururken birden gözümüz pencereye takılıyordu, uzaklara... Ne söyleyeceğimizi unutuyorduk. Öğrenciler bu dalgınlığa alışmışlardı, bizimle mahzun bekliyorlardı, kalemlerini kemiriyorlardı.

Bir ara hepimizin ayakta bekletildiği bir salonda hepimize tek tek soruldu: Açacak mısın, açmayacak mısın?

Orda da ayrıldık. Kimisi gür bir sesle, “Açmıyorum” dedi. Kimisi cılız bir sesle, “Açacağım.” Kimisi yalanın mubah olduğuna karar verdi. Yine dökülmüştük güz yaprakları gibi.

“Bu ne anlamsız bir soru?” diyebilen çıkmadı. “Siz bugün niçin griler giyindiniz peki?” diyebilen çıkmadı.

Ben başını açan arkadaşlarımı seviyordum. Perukları değil, ama onların altındaki yitik başları, düşük omuzları seviyordum. Bu sevgiyi hiç tüketmedim.

Bütün bu acı günlerin içinde bize başımızı dik tutmamızı söyleyen bir sendika oldu: Eğitim-Bir-Sen. Orda kayıtsız durmanın, çaresiz olmanın acılığında sıyrıldık. Orda ateşe karşı su taşıyan güvercinin ruh hâliyle hemhal olduk. Orda sesimizi duyurduk. Kelimelerimiz olduğunu fark ettik. Toplandık. Hep birlikte, ‘el ele’ yürüdük. Bir elin parmakları olduğumuzu anladık.

Onların desteğiyle Ankara’ya gittik, Meclise. Görüşmelerimizde bize “Kaygılanmayın, her şey düzele-

cek” diyen tek milletvekili olmadı. En iyi söz, bunun bir süreç olduğuydu. En çok verilen örnek, suyun önüne konan engelin suyun akışına mani olamayacağı idi. Belki öyleydi ama su bulanıyordu. Kendimizi o taştan bu taşta vurduktan sonra sürecin bizi sürüklediği yere aktık. Meslekten men edildik. “Okul içinde ideolojik sebeplerle huzur ve sükûnu bozduğunuz için...” Bu cümleyi ilk okuduğumda güldüm. Fakat bu gülüş, zaman içinde acılı bir gülüş oldu.

Sürece canımız fedaydı. Kararımızı hiç sorgulamadık, hatta sonucu bir şeref olarak düşündük. Ülkemizin hayatı içinde bizim yaşadıklarımız, pek küçük bir yer işgal ediyordu zaten. Fakat trajedi; uzaktan, önce direği, sonra bacası ve en sonra gövdesiyle beliren gemi gibi, açığa çıkmaya başladı.

Çok sevdiğim işimi yapamıyordum. Sınıf kokusunu, tebeşiri, kâğıt kalem özelemiştik. Öğrencilerimin yüzlerini özelemiştik. Özlem, her geçen gün büyüyordu ama bir süre sonra onlar bizi unuttular; mezun oldular, evlendiler. Biz bekliyorduk. Ömür gelip geçiyordu ama biz bekliyorduk. Yaşadıklarımız, memleketimizin ömrü içinde küçüktü ama kendi ömürlerimiz içinde ne kadar büyüktü. Gençlik elden çıkıp gitti.

Yasak kalkıp da geri dönüş izni verildiğinde artık şevki kalmamış bir eski öğretmendim. Ben artık nasıl Baki yorumlayacaktım? Onu nasıl gür bir sesle okuyacaktım?

Baş eğmezüz edaniye dünya-yı dun için

Allah'adur tevekkülümüz itimadumuz (Şu alçak dünyanın birtakım geçici menfaatleri uğruna aşağılık kimselere boyun eğmeyiz. Bu yolda bütün tevekkülümüz, bütün güvencimiz Allah'adır. O'nun hükmüne rıza gösteririz).

Okuyamazdım. Çünkü biz, “öğretmenler” olarak geriye doğru bir adım atmıştık. Boyun eğmediğim ve direndiğim için tebrik ve takdiri hak etmiş olamazdım. Bir şey, ortak bilincimizi rahatça yağmalamıştı. Bu da yetmezmiş gibi aramıza fitne sokmuştu. Biz öğretmenler ayrılmıştık birbirimizden ve en değerli şeyi, zamanımızı tüketmiştik. Hem bu nasıl bir boyun eğmemekti; işlediğimiz büyük bir suç varmış gibi cezalandırılmıştık. Bir bedel ödemiştik. Buna razı olmuştuk.

Göreve geri dönenlerin çoğu, “Artık akıllandınız mı? Şimdi yasağa uyun bakalım” tavrıyla karşılaştılar. Şaşırmadım. Beklenen bir şeydi bu. Akıllanmayanlar, memuriyetin başka alanlarına geçtiler, görevlendirme-

ler yapıldı. Yakınlarımız, “İyi, bak ne güzel; maaş alabiliyorsunuz artık” dediler. Ben de görevlendirme yaptır-dım bir belediyeye, gülümsemeliydim. İşte gülüşümün en acı zamanı buydu.

Yaşamın artık elliye merdiven dayadığı, emeklilik günlerinin şımarıkça el salladığı şu günlerde bazı haberler duyuyorum:

“Öğretmenler artık başörtülü derse girebilir.”

“Başörtülü öğretmenler derse başladı.”

“Stajyer öğretmenlere yasak yok!”

Bakıyorum, yine Eğitim-Bir-Sen devrede. Yılmadan, yorulmadan, unutmadan, vefa ile... Millî Eğitim eski Bakanı açıklama bile yapmış. Ne mutlu.

Fakat şimdi bana uygun tek gazeli şudur üstadın:

Nam u nişane kalmadı fasl-ı bahardan

Düşdi çemende berg-i dıraht itibardan (Sonbahar erişti ve bahar mevsiminden ne ad ne de bir iz kaldı. Artık kırlarda, ağaç yaprakları da itibardan düştü).

Bizler aslında hiç olmaması gereken bir şeyden bahsettik, durduk. Bu tavrımızla onu benimsedik, normalleştirdik. Bazen düşünmeden edemiyorum; bütün öğretmenler, yekpare bir bakışla okullara devam etseydi, sanki hiç olmayacak bir şeydi bu.

Gelen gitti, yürüyen geçti. Keşke demek, kırışık alnımızda kayboldu. Şimdi benim bilmek istediğim başka şeyler var asıl:

Eski zinde öğretmenin kaybolan dinç yıllarını kim geri verecek?

Tebeşiri çoktan terk etmiş, akıllı tahtalara geçmiş sınıflarda; eskinin şimşek zekâlı öğretmenleri; şimdinin bilgi toplumu(!) üyesi, sanal âlem ustası öğrencilere nasıl bir görüntü çizecek?

“Öğretmenlerin maaş sorunu dururken başörtüsüyle uğraşmak boş iş” diyenler, niçin ticarete atıldılar?

Onurları incinmiş öğretmenler, bunun acısını kimden çıkaracaklar?

Gönlümüze taht kurmuş bu hüznün, tahtından nasıl indirilecek?

Ve hâlâ bu yasağı anlayamamış bir bunamışlıkla soruyorum:

Öğrenciler nerede?

Kadınlar Komisyonu Karadeniz Bölge Toplantısı Yapıldı

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkez Kadınlar Komisyonu, Samsun, Artvin, Rize, Trabzon, Tokat, Gümüşhane, Giresun ve Ordu Şube Kadınlar Komisyonu temsilcileriyle Trabzon'da buluştu. Genel Merkez Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, toplantıda yaptığı konuşmada, komisyonun çalışmaları ve işleyişiyle ilgili bilgi verdi.

Kadın olarak birçok ortak yönlerinin, ortak sorunlarının ve taleplerinin bulunduğunu ifade eden Özdemir, "Sizlerle tanışmak, daha samimi ve güçlü bir iletişim içinde olmak için bu toplantıları önemsiyoruz. Kadınlar her alanda yapılan çalışmalara mutlaka etkin bir şekilde katılmalıdır. Şayet siz kadın olarak içinde bulunmanız gereken alanları boş bırakırsanız sizin yerinizi başkaları doldurur. Çalışanlarının yüzde 53'ünün kadın olduğu eğitim camiasında, çalışma şartlarımızın ve özlük haklarımızın iyileştirilmesi yönünde pek çok talebimiz var. Güçlü bir örgütlenmeyle aşamayacağımız hiçbir engel yoktur. Kamuda kıyafet serbestisi için topladığımız 12 milyon 300 bin imza bunun en güzel örneğidir. Kadın kimliğimizle kendi sorunlarımızı dile getirmeli ve bunların takipçisi olmalıyız" dedi.

Özdemir, diğer bölgelerde de buna benzer komisyon toplantıları yapacaklarını, kadınlar olarak hep birlikte, kadının her alanda statüsünün yükselmesi için çalışacaklarını söyledi.

Teşkilatlanmadan Sorumlu Başkan Yardımcısı Hatun Özküçük, "Akıl unuttur, kâğıt uçar; ille defter, ille defter" diyerek yazılı, planlı ve programlı çalışmanın önemine dikkat çekti.

"Yıllık çalışma programları yapmalıyız, çalışmalarımızı dosyalamalıyız, böylece tecrübe birikimi oluşturmalıyız" diyen Özküçük, "Komisyon üyeleri bir elin parmakları gibi bütünü oluşturur. Farklı düşünüp yeni fikirler öğretmek gelişiriz. Birbirimize değer vererek gerçekleştirebileceğimiz programlar hazırlamalıyız.

Tam bir ekip çalışması sergileyerek yıkıcı olmayan eleştirilere açık olmalıyız" şeklinde konuştu.

Proje ve Sosyal İşlerden Sorumlu Başkan Yardımcısı Habibe Öçal, projenin bir etkinlikler bütünü olduğunu belirterek, "Bakanlığın, sivil toplum kuruluşlarının, hatta AB'nin projelerine katılabilirsiniz" ifadelerini kullandı.

Güncel konularla, günlük problemlerle ilgilenmeleri gerektiğini kaydeden Öçal, şöyle konuştu: "Topluma karşı sorumluluklarımızı unutmamalıyız. Bizler annemiz, öğretmeniz. Değerler eğitimine önem vermeli ve çocuklarımızın daha bilinçli olması için çalışmalıyız. Çocuk ve gençlerimizde, farklı fıkirlere saygı kültürünü yükseltmeli, yakma, yıkma, ötekine zarar verme ruhunu değiştirmeliyiz."

Toplantıda kısa bir konuşma yapan Eğitim-Bir-Sen Trabzon Şube Başkanı Mehmet Kara ise, geçmişte bazı sendikacıların sendikacılıkta kötü izler bıraktığını ifade ederek, "Biz bu izleri silmeye ve yerine güzel ve doğru sendikacılık anlayışını yerleştirmeye çalışıyoruz. Biz iyiliği emretmeli, kötülükten alıkoymalıyız. Sendikamız üyesi olsun ya da olmasın, tüm memurların dertlerine çare üretiyoruz. Serbest kıyafet eylemimizde olduğu gibi tam özgürlük istiyoruz. Bizler gelecek nesillere önem vermeli ve destek olmalıyız" dedi.

Doğuda Kadın Öğretmen Olmak

Leyla YILDIZ
Eğitim-Bir-Sen Adıyaman Şube
Kadınlar Komisyonu Başkanı

Her mesleğin birtakım zorlukları vardır. Bir de bunun üzerine çevresel güçlükler eklenince mesleği icra etmek hepten zorlaşıyor. Doğuda hem öğretmen olmak hem de kadın öğretmen olmak...

Öğretmenlik fedakârlık isteyen bir görevdir. İçi insan sevgisiyle dolu olmayan ve sabırlı olmayan kişiler bu işi yapamaz. Ben de doğuda göreve başladığımda evliydim, buna rağmen birçok güçlükle karşılaştım. Hele bir de komşu köylerde görev yapan bekar bayan öğretmenler vardı. Onlar için hayat gerçekten de daha zordu.

Göreve başladığınız yerde eski de olsa derme çatma bir lojmanınız varsa, ne mutlu size; başınızı sokabileceğiniz bir yeriniz yoksa, o zaman haliniz pek yaman. Kışın soğuk günlerinde yanmayan soba, odaya dolan is, tıkanan bacalar, esen sert rüzgârlarla içeriye dolan kurum...

Bingöl'ün Karlıova İlçesi Kızılağaç Köyü Meşeli mezrasında 1991 yılının Ocak ayında göreve başladım. Doğuda kış pek çetin geçer. Yılın büyük bir bölümü toprak karla kaplıdır. Havası soğuk, sert olmasına karşın insanları pek sıcak, pek samimidir. Öğretmene sonsuz bir sadakatle bağlıdırlar, öğretmene karşı çok saygılıdır. Kar yağdığı zaman yollar günlerce hatta aylarca kapalı kalıyordu, elektrikler kesiliyor, ilçe ile bağlantı

kurulamıyordu. Yolların açılması haftalar sürüyordu. Bu nedenle dağ yolunu kullanıyorduk. Kara, çamura bata çıka şehre gidiyorduk, çoğu zaman şehre inemiyorduk. Elektrik olmadığı için evimizde gaz lambası kullanıyorduk.

Hasta olduğumuzda doktora gidemiyorduk. Yollar kapalı olduğundan günlerce evde hasta yattığım oluyordu.

Köylünün her şeyi öğretmendi. Öğretmen köyün doktoru, hemşiresi, ziraat mühendisiydi. Öğretmen köyde Cumhurbaşkanı gibi karşılanıyordu. Beni ilk gördüklerinde kapalı öğretmen olur mu diye hem şaşırmış hem de sevinmişlerdi. Hele Ramazan ayında teravih namazı için camiye gitmem kadınları çok sevindirmişti. Bizi çok seviyorlardı.

Orada eşimle birlikte karda yolumuzu kaybettik ve donma tehlikesi geçirerek ölümden döndük. Hamileliğim sırasında iki kez hastalandım, gece hastaneye gidemedim. Doğuma gideceğim zaman yol kapalı olduğu için öğrenciler beni kızakla ana yola kadar götürdüler.

Bugün dönüp geriye baktığım zaman hem hüznleniyorum hem de oralara, o insanlara özlem duyuyorum. Oralarda öğretmenlik yaptığım için bunun gururunu da yaşıyorum.

“Adalet Yerini Bulsun, Darbecilere İbret Olsun”

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, 28 Şubat 1997 tarihinde yapılan MGK toplantısı sonrası açıklanan bildiriyle siyasi tarihimize kara bir leke olarak geçen ‘postmodern darbe’nin üzerinden 16 yıl geçmesine rağmen, açtığı tahribatın telafi edilemediğini ifade ederek, “Çağdışı kılık kıyafet dayatması kalkmadığı müddetçe 28 Şubat devam ediyor demektir. 28 Şubat’lar ve darbecilerle mücadelede güçlü irade, mağdurların haklarında toptan iade istiyoruz. 28 Şubatların, 12 Eylülün, 12 Martların ve 27 Mayısların bir daha yaşanmaması adına darbelerle millete bedel ödetenlerin de yaptıkları hukuksuzlukların ve derebeyliklerinin bedelini ödemelerini, mağdurların haklarının ve itibarlarının iadesini, darbe dönemi mevzuatının tamamının kaldırılmasını; milletin ortak beklentisi olan hak ve özgürlüklerin öne çıktığı, bireyin merkeze alındığı, vatandaşını tanımlayan değil, tanıyan yeni bir anayasanın bir an önce hayata geçirilmesini istiyoruz” dedi.

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu, Başkent Kadın Platformu Derneği, İlk-Der ve Ye-Kad temsilcileriyle

birlikte, 28 Şubat davasının görülmeye başlandığı Ankara Adliye Sarayı önünde kitlesel basın açıklaması yaptı.

“Adalet Yerini Bulsun, Darbecilere İbret Olsun”, “Çevik Bir Hareketle Kurtulmasınlar Sakın”, “16 Yıllık Mağduriyetimiz 1000 Yıla Bedel, Haklarımızın Tamamı İade Edilsin” pankartlarının taşındığı ve “Paşaların Tankı Yıldırılmaz Halkı”, “Darbeciler Halka Hesap Verecek” sloganlarının atıldığı eylemde ortak bildiri okuyan Safiye Özdemir, tarihi bir gün yaşadıklarını belirterek, “Bugün, kendi vatandaşına zulüm etmiş, toplum mühendisliğine soyunmuş askeri vesayetın yargılandığına şahit oluyoruz. 28 Şubat 1997 tarihinde yapılan MGK toplantısı sonrası açıklanan bildiriyle siyasi tarihimize kara bir leke olarak geçen ‘postmodern darbe’nin üzerinden 16 yıl geçmesine rağmen, açtığı tahribat, ne yazık ki, telafi edilememiştir. Postmodern darbe, TBMM Darbe ve Muhtıraları Araştırma Komisyonu bünyesinde oluşturulan alt komisyon raporunun tespitine göre, millete 381 milyar dolarlık bedel ödetmiş, oluşturduğu etki nedeniyle kamu açıkları marifetiyle devlete 7 yılda 75 milyar dolar faiz

yükü getirmiştir. Darbecilerin, dini inancının gereğini yerine getiren kamu çalışanlarına yaptığı zulümler milletimizin hafızasında hâlâ tazeliğini korumaktadır” şeklinde konuştu.

Milli Güvenlik Kurulu'nun dayatmasıyla gerçekleştirilen 8 yıllık kesintisiz eğitim nedeniyle imam hatip okulları ve meslek liselerinin ağır yaralar aldığını, üniversite sınavlarında meslek lisesi mezunlarına uygulanan haksız katsayı uygulamasıyla mesleki eğitimin baltalandığını, uygulanan başörtüsü yasağı nedeniyle üniversite kapılarının nizamiyeye, kampüslerin ise kışlaya dönüştürüldüğünü kaydeden Özdemir, şöyle devam etti:

“Sadakat yarışına soktukları bilim adamlığından nasipsiz rektörler vasıtasıyla üniversitelerde ikna odaları adı altında imha süreçleri yaşatılmış, kendini paşa zannedenler eğitim müfettişlerine brifing vererek eğitimde başörtülü avı başlatmış, düzmece dosyalar marifetiyle binlerce öğretmen Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla meslekten ihraç edilmiş, Kur'an eğitimine yaş sınırı konularak kurslar kapatılmış, Milli Güvenlik derslerine giren bazı darbeciler eliyle okullarda terör estirilmiştir. Dönemin hükümetini istifaya zorlayan, yargıya müdahale eden, tüm toplumu denetim altına almaya çalışan, kamu kaynaklarını hortumlayan, temel hak ve özgürlükleri ihlal ederek, hukuku çiğneyerek yaptıkları fişlemeler ve dışlamalarla binlerce insanın hayatını zehir eden darbeciler ve suç ortaklarının millete ödettiği bedellerin unutulması asla mümkün değildir. Bin yıl sürecek diye müstağni ve mütekebbir bir edayla topluma tehdit savuranların halka ödettiği bedellerin karşılığı ödetilmeden, hortumlayarak batırdıkları bankaların ve iç ettikleri kamu kaynaklarının iadesi sağlanmadan, haksız elde ettikleri kazançlarla sürdürdükleri saltanatlar sonlandırılmadan, darbecilerin 'pardon' demesi masumiyet nişanesi olarak görülmemeli, 'Çevik Bir' hareketle salıverilmemeli ve yaptıkları zulümler mübah sınıfına asla sokulmamalıdır.”

Bugün gelinen noktada, katsayı engeli ve üniversitelerdeki başörtüsü yasağının kaldırılması, kesintisiz eğitimden kesintili eğitime geçiş, Milli Güvenlik Dersi'nin kaldırılması, Kur'an eğitimine yaş sınırının kaldırılması, inancı dolayısıyla YAŞ kararları ile meslekten ihraç edilenlerin ve kamu kurum ve kuruluşlarından atılanların görevlerine iadesi gibi önemli adımların atıldığını ve 'bin yıl sürecek' denilen darbenin izlerinin 16 yıl içerisinde önemli ölçüde

temizlenmeye çalışıldığını dile getiren Özdemir, “Kamudan, çalışma hayatından dışlanan, mesleğinden atılan biz kadınlara 16 yıldır yaşadığımız mağduriyet adeta 1000 yıl gibi gelmiştir. Yaşadığımız sıkıntılar, ödediğimiz bedeller kitaplaştırılmış ve ciltler dolusu kitaplar haline gelmiştir. 28 Şubat'ın temel taşlarından biri olan 'Başörtü yasağı' bugün hâlâ yerli yerinde duruyor. Darbe ürünü kılık kıyafet yönetmeliğinin kaldırılmasını istiyoruz. Biz Memur-Sen olarak bu yönde '12 milyon 300 bin' imza toplayarak 'Sivil İtaatsizlik' eylemini başlattık. Hükümetin de bu konuda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesini bekliyoruz. Çağdışı kılık kıyafet dayatması kalkmadığı müddetçe 28 Şubat devam ediyor demektir. 28 Şubat'lar ve darbecilerle mücadelede güçlü irade, mağdurların haklarında toptan iade istiyoruz” diye konuştu.

Gelişmiş bir Türkiye için bireysel özgürlüklerin önünün açılması gerektiğini vurgulayan Safiye Özdemir, sözlerini şöyle tamamladı:

“28 Şubatların, 12 Eylülün, 12 Martların ve 27 Mayısların bir daha yaşanmaması adına darbelerle millete bedel ödetenlerin de yaptıkları hukuksuzlukların ve derebeyliklerinin bedelini ödemelerini, mağdurların haklarının ve itibarlarının iadesini, darbe dönemi mevzuatının tamamının kaldırılmasını; milletin ortak beklentisi olan hak ve özgürlüklerin öne çıktığı, bireyin merkeze alındığı, vatandaşını tanımlayan değil, tanıyan yeni bir anayasanın bir an önce hayata geçirilmesini istiyoruz.”

Özdemir'in ardından, Mazlum-Der Genel Başkanı Ahmet Faruk Ünsal, Başkent Kadın Platformu Derneği Başkanı Nesrin Semiz, Ahde Vefa Platformu adına mağdur Tayyar Tercan, Özgür Eğitim-Sen Genel Başkanı Yusuf Tanrıverdi, 28 Şubat mağdurlarından Hüda Kaya, Yakup Köse ve müşteki avukatlarından Müşir Deliduman da birer konuşma yaptı.

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu 11. Kadın Buluşması'na Katıldı

Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir ve Başkan Yardımcısı Habibe Öcal, '11. Kadın Buluşması'na katıldı. Türkiye'nin farklı kentlerinden 300'ü aşkın kadının çözüm süreciyle birlikte Türkiye'nin ortak geleceğini tartışmak üzere Diyarbakır'da biraraya geldiği "Ortak Geleceğin İnşasında Buluşan Kadınlar" temalı toplantıda, Eğitim-Bir-Sen Kadınlar Komisyonu Başkanı Safiye Özdemir, 'Eğitim-Bir-Sen'in Çözüm Sürecine Yönelik Görüş ve Önerileri' başlığı altında bir konuşma yaptı. Başkan Yardımcısı Habibe Öcal ise, 'Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da kız çocuklarının eğitim durumu, yapılan ve yapılması gerekenler' başlıklı bir sunum yaptı.

Herkes Kardeşlik Hukukunun Tesisi İçin İnişiyatif Almalıdır

Üç gün süren toplantıda konuya ilişkin görüşlerini anlatan Safiye Özdemir, hayatta aslolanın ölümü değil, yaşamı yüceltmek olduğunu belirterek, "Aslolan, yaşamdan yana olmaktır. Bu nedenle son aylarda ülkemizde çözüm süreci kapsamında yapılan çalışmaları heyecanla takip ediyor ve bunu çok önemseyeceğimizi açıkça belirtmek istiyorum. Doğusundan batısına kadar bu topraklar üzerinde yaşayan bütün herkesin huzuru temin için çalışması, gayret göstermesi şarttır. Her vatandaşımızın karınca kararınca huzura katkı sağlaması, hem insani hem ahlaki hem de dinî bir sorumluluktur. Hz. İbrahim'in ateşine su taşıyan serçe misali herkes bu konuda elinden geleni yapmalı ve kardeşlik hukukunun tesisi için inisiyatif almalıdır" dedi.

Ülkede huzurun temininin, fedakârlığı, özeleşti-ri yapmayı, empati kurmayı, ötekileştirmekten, sürekli

başkalarını suçlamaktan vazgeçmeyi gerektirdiğini vurgulayan Özdemir, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu nedenle, kim hangi kesimde yer alırsa alsın artık bir diğerine karşı 'sen şusun, sen busun, şöyle yaptın, bunlardan sorumlusun' gibi suçlayıcı bir dil kullanmaktan kaçınılmalıdır. Sürekli eski defterleri karıştırmaktan, eski hesapları kurcalamaktan, kabuk bağlamış yaraları deşmekten vazgeçilmelidir. Çözüm için ortak bir dil geliştirilmelidir."

Çektiğimiz Acı ve Sıkıntıların Bizlere Öğrettiği Bir Şeyler Olmalı

İnsanın doğuştan gelen, kendi elinde olmayan özelliklerinden dolayı övünmesinin veya küçük görülmesinin anlamsız olduğuna dikkat çeken Özdemir, "Çünkü bunlar kendi seçebildiği şeyler değildir. O nedenle eşit ve özgür vatandaşlar olarak birlikte yaşamının yollarını aramalı, karşılıklı empati kurmalıyız. Ülkemizin dört bir yanından toplanmış kadınlar olarak bizler bugün bunun için buradayız. Birbirimizi tanımak, anlamak, acılarımızı ve hayatlarımızı paylaşmak zorundayız. Her birimiz farklı şekillerde, yıllarca çatışma ortamında bulunmanın ağırlığını yaşadık. Ancak çektiğimiz acı ve sıkıntıların bizlere öğrettiği bir şeyler olmalı. Terör ve şiddetin en çok mağdur ettiği kesim kadınlardır. Kadınlar bir yandan yoksulluk, eğitimsizlik, eşitsizlik, istismar ve ayrımcılığın baskısına maruz kalırken, diğer taraftan da şiddet, terör, çatışma ve savaşların doğrudan hedefi oluyorlar. Çocuklarının, eşlerinin, yakınlarının ardından kadınlar yüzlerce kez ölüp, acı dolu bir hayat yaşıyorlar. Yaşanan bu acı ve sıkıntılardan en çok etkilenenler kadınlar olduğu için, barış ve huzurun temini için de en çok çalışanlar kadınlar olmalı" şeklinde konuştu.

"Her ne sebeple olursa olsun, zulüm mazur görülmez, mazur gösterilemez, desteklenemez" diyen Özdemir, "Evladını yitiren anaların ağıtları aynıdır, acıları ortaktır. Çocuğunu askere gönderen analar neden, 'çocuğum eve sağ salım geri dönecek mi' ya da evladı dağda olan ana 'dağdan ölmeden inecek mi' endişesiyle sürekli yaşarken ölmek zorunda kalsın. Ülkemiz şu günlerde bu anlamda önemli bir süreçten geçiyor. Barış ve huzurun temini için herkes elinden geleni yapmalı ve artık anaların gözyaşları dinmelidir" değerlendirmesinde bulundu.

Asıl Soruyu Unuttuk

Ülkemizin siyasi, ekonomik ve sosyolojik sorunlarının birçoğunun çözümünün demokratikleşmeye dayandığını kaydeden Özdemir, şöyle konuştu: "Çünkü demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla tam ve koşulsuz yaşandığı bir Türkiye'de, ülkenin bütün bireyleri kendisini eşit vatandaş olarak görecektir. Eşit vatandaşlığı gerçekten yaşanan bir değer haline getirmekse, insanı ve onurunu esas alan bir siyasal sistemle mümkündür. Böylesi bir siyasal sistem, huzur ve güven ortamı ise, öncelikle aynı coğrafyada yaşayan insanların ortak iradesine ve mücadelesine ihtiyaç duyar. Yıllardır içinde bulunduğumuz tablo hepimize maddi ve manevi açıdan büyük zararlar vermiştir. Yaşanan şiddet ve çatışma ortamında, 'bunları niçin yaşıyoruz, bunu bize kim yapıyor, arkasında hangi ülkeler, hangi odaklar var' sorularına cevap vermenin telaşıyla asıl soruyu unuttuk. 'Nasıl çözeriz' sorusunu sormayı unuttuğumuz ve bu soruya cevap aramadan geçirdiğimiz kısa sayılmayacak bir zaman dilimini hep birlikte yaşadık. Bu soruyu sormanın ve cevaplamanın ihanet olarak görüldüğü, fikri esaretle de karşı karşıya kaldık. Öldürmek ve ölmek yerine birlikte yaşamanın, üstünlük taslamak yerine medeniyet değerlerimizi hâkim kılmaya mücadelesinde üst sorumluluklar almanın bize yakıştığını nihayet hatırladık. Bütün meselemiz, kendi vatandaşına hiçbir ayırım yapmadan hizmet eden, hürmet eden bir devlet resmi ve devlet aygıtı ortaya çıkarmak; bölmek isteyenlerin, bölücülerin, bölgecilik yapanların heveslerini kursaklarında bırakmaktır. Gelecekte aynı kirli senaryoların bu coğrafyada yeniden sahneye konmaması için elimizden gelen her türlü tedbiri almaktır. İçinden geçtiğimiz süreçte yapılması ve yapılmaması gerekenleri, şüphesiz hep birlikte, ortak akılla, yerli bir dille ortaya koymalıyız."

Özdemir, çözüm önerilerinden bir kısmını şöyle sıraladı:

-Sendikamız çözüm sürecini ve bu süreç kapsamında Genel Başkanımız Ahmet Gündoğdu'nun da dâhil olduğu akil insanlar grubunun çalışmalarını desteklemektedir. Bu süreçteki kırmızı çizgilerimiz, şehit yakınları ve gazilerimizi incitmemek, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüdür.

-Çözüm süreci, etnik temalı değil, insan hakları, insan onuru ve ifade özgürlüğü esas alınarak hak ve hürriyetler temelinde yürütülmelidir.

-Mevcut Anayasa vesayetçi ve ötekileştirmeye dayanak oluşturan bir ruha sahiptir. Nihayetinde ülkemizde pek çok sorunun kaynağı olarak da görülen bir darbe dönemi anayasasıdır. Asli ve kalıcı çözümler ise, ancak ve ancak katılımcı demokrasiyi destekleyen ve insan onurunu esas alan bir ruha sahip yeni, sivil bir anayasa mümkündür. Bu nedenle demokrasiyi, insan haklarına saygıyı, hukukun üstünlüğünü, özgür düşüncüyü esas alan, devlet karşısında bireyi güçlü kılan yeni bir anayasa mutlaka hayata geçirilmelidir.

-Bu süreç, telaşla değil, ılımlı, kararlı bir şekilde ve ortak akılla sürdürülmelidir. Bazı kesimlerin tereddütlerinin fiili tepkilere dönüşmesine, herhangi bir kaos ortamı oluşmasına meydan vermemek için azami derecede özen gösterilmelidir. Çözüm sürecinde devlet-millet kaynaşması ve ötekileştirmeyen devlet anlayışının esas olduğu bir tutum ön plana çıkarılmalıdır.

-Türkiye genelinde kamuda uygulanacak kılık-kıyafet özgürlüğü, hem Türkiye'nin genel olarak demokratikleşmesine hem de mütedeyyin insanların yaşadığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun sürece daha olumlu katkılar yapmasına fırsat oluşturacaktır.

-Eğitim sisteminin, toplumun değerleriyle örtüşür bir uygulama içeriği kazanması adına karma eğitim mecburiyeti kaldırılmalı, kamu kurum ve kuruluşlarında namaz kılanların ihtiyacını karşılayacak yer tahsis yapılmalıdır.

-Yoksul ve yoksun ailelerin çocuklarına yönelik teşvik açımları yapılmalıdır. Özellikle, milli gelirden en az pay alan 15 ile yönelik bu kapsamlı geniş perspektifli bir teşvik ve tedbir paketi ivedilikle hayata geçirilmelidir.

-Çözüm sürecine kadın eli değmelidir. Bu kapsamda bölgedeki kadınlar ile diğer bölgelerdeki kadınlar bu süreçte birlikte hareket etmelidir. Siyasi partilerin, sivil toplum kuruluşlarının, sendikaların kadın kolları bölgede sosyal sorumluluk projeleri uygulamalıdır. Bu toplantı, bu anlamda çok önemli, emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

-Bölgede çalışacak kamu görevlilerinin gönüllülük ve isteklilikleri önemlidir. Bu amaçla burada istihdam edilecek personele yönelik teşvikler getirilmeli, kısa bir hizmetiçi eğitimden sonra burada görevlendirilmelidir.

-Şiddet ve silah çağrısı içermeyen her türlü fikir ve eylem, düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmeli ve buna ilişkin anayasal teminat bütün bireylerce hissedilecek şekilde hayata geçirilmelidir.

-İşkence ve kötü muamele suçları, zamanaşımına tabi olmamalı, özellikle Mamak ve Diyarbakır cezaevlerindeki işkence ve kötü muamele ile ilgili geriye dönük soruşturma başlatılmalı; failleri cezalandırmak mümkün olmasa dahi mağdurlara yönelik özür ve tazmin uygulamaları hayata geçirilmelidir. Kürtler, JİTEM ve Ergenekon'un faturasını Türklere; Türkler de, KCK ve PKK'nın faturasını Kürtlere çıkarmamalıdır.

-Şiddeti araç ve amaç olarak görmedikçe her düşünce özgürce dile getirilebilmeli, bireysel özgürlük alanı genişletilerek herkesin anadilini konuşması, kültürünü yaşaması hak olarak görülmelidir.

-Bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarını ortadan kaldırmak için sosyo-ekonomik çalışmalara ivedilikle hız verilmelidir. Eğitim, kamu idaresi, kamu hizmeti ve ticari ilişkiler eksikli tedbir ve teşvik paketleri uygulamaya konulmalıdır.

Kitap Tanıtımı

Uzak Ülke

Bu kitap, üst üste binmiş arayışların kitabı. Ben, Fatma Aliye'yi aradım. Yaşadığı çağda, çağdaşlarından ve kendinden geriye kalan hayatlarda. O, mümin bir âlime olarak, muasır medeniyetlerde Osmanlı kadınına yer aradı. Romanlar yazdı. Makaleler yazdı. Mesajı kaleminden önde koştı. İmparatorluktan geri kalan, harflerden de çekilirken, Fatma Aliye de kendi kaderine çekildi. 1926'dan, öldüğü tarih olan 1936'ya kadar evden kaçan kızını aradı. Ulaşabildiği kızı değil, kızının tanassur edişinin hikâyesi oldu.

Bir dönem romanını yazmak için büyük bir çaba, araştırma, hurufatı süzgeçten geçirip kıvamında ve tadiyla vermek gerekir diye düşünürüm. Bir kitabın yazılması çok parçalı yapbozların bir araya getirilmesinden daha çok emek ister.

“Uzak Ülke” biyografik bir eser; Osmanlı Devleti'nin son dönemleri ve Türkiye'nin kuruluş döneminde yaşayan insanların hayatlarından ve bakış açılarından kesitler sunmaktadır. İnsan bazen kendisine, yakınlarına, yaşadığı döneme yabancılaşabilmektedir ya da uzak tutulmaktadır. Yazar bazen de uzak kalınan, özlenen bir şey için “Uzak Ülke” adını kullanır. Fatma K. Barbarosoğlu, bu durumları kitaba ad olarak seçmiş.

Roman iki bölümden oluşmaktadır: Fatma Aliye'nin hayatı, onu etkileyen önemli olaylar ve dünyadaki önemli gelişmeler; Barbarosoğlu'nun, Fatma Aliye'nin romanını yazarken günümüzde onun izini sürerken, onu anlama çabaları ve karşılaştığı durumlar.

Fatma Aliye Hanım, son dönem Osmanlı paşalarından, Tarih-i Cevdet ve Kavaid-i Osmaniye eserleriyle tanınan Ahmet Cevdet Paşa'nın kızıdır.

Hayat insan için imtihanlarla doludur ve başımıza gelenlere karşı takındığımız tutum bizim kişiliğimizi ortaya koyar. Fatma K. Barbarosoğlu, Fatma Aliye Hanım'ın bu güçlü kişiliğini fark etmiş ve bunu ortaya koymuştur. O'nu diğer insanlardan ayıran özellikleri, olaylar karşısında vakur bir duruşu ve susarak karşılık verişidir. Çocukluğundan itibaren faydalı ilim öğrenmeye meraklıdır. Diğer çocuklar gibi bir hayatı olmamıştır. Ömrü, haremlikten ziyade selamlıkta ilim öğrenme yolunda geçmiştir.

Okuma-yazmayı çok erkenden öğrenmiştir. Fransızca'yı da neredeyse kendi kendine çözmüş, daha sonra ders almış, hatta bir kitap tercüme etmiştir. Fatma Aliye'nin hayatında babasının önemi büyüktür; ilme teşvik etmesi, desteklemesi ve hep yanında olması bir kız ve o dönem için çok önemlidir.

Osmanlı sosyal hayatında etkin bir rol almış; Balkan Savaşı ve işgal altındaki İstanbul'da kadınların yardım ve diğer çalışmalara katılmalarına öncülük etmiştir.

Doğulu Müslüman bir kadın olarak, değerlerine sahip çıkmış, aynı zamanda Batı'nın ilmini almış fakat yozlaşmamıştır. Hayat, insan için bazen tırmanılması gereken dik bir yokuştur. Babasının ve eşinin ölümü, kızı Nimet'in Hıristiyan olması, Osmanlı'nın çöküşü hayatında derin izler bırakan olaylardandır. Bu zor zamanlarda kendisinin ve insanların “Uzak Ülke” olduğu durumlarda konuşmamayı tercih ederek, bir duruş ortaya koymuştur.

Osmanlı'nın yıkılmasına, Türkiye'nin kuruluşuna, güçlü bir kadın yazarın hayatına ve yazar Fatma K. Barbarosoğlu'nun Fatma Aliye Hanımı anlamaya çalışmasına tanık olmak istiyorsanız, Uzak Ülke'yi okumanızı tavsiye ediyoruz.

EMEĞİNİZ TEK BİR GÜNE SİĞMAZ

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.egitimbirsen.org.tr

